სახალხო გაზეთი

№ 129 სამშაბათი, 11 ოქტომბერი, 1910 წ. წელიწადი პირველი. № 129

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე—10 კაპ., სხვა ადგილებიდან (გაგგახიის გარეშე) შიდებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან—10 კაპ. სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითო ჯერ სალამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ., 4 საათის შემდეგ მეტი ეღირება.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც გაგგახიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სავაჭრო სახლის ლ. და ე. მეტლ და ამხ-ების განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიცკის ქ., ს. სიტოვისა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—მორსკაია 11, ვარშავაში—მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—პირეის მოედანი

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები, მიიღებული „სახალხო გაზეთის“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე. სალამოთი 5-დან 7-მდე.

ხელ მოწერილი წერილები არ დაიბეჭდება, დაუბეჭდავ მცირე წერილებს და კორესპონდენციებს სულ არ ინახავენ, ინახავენ ერთის თვით მხოლოდ ... წერილებს და მოთხრობებს. პირადად მოლაპარაკება ... ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა დილის 10 ... ნამუადღევის 3 საათამდე. ადრესის გამოცვლა 40 ...

რედაქციის ადრესი: ტფილისი ... ქ. № 14.

ფოსტის ადრეს: Тифлисъ, Большая Ванкская ул. N 12, Семену Пашалишвили.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაურ...

დამატებიანი ნომერი (კვირის) 7 კაპ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა.

ᲐᲛ ᲬᲚᲘᲡ 7 ᲛᲐᲘᲡᲘᲓᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲬᲓᲘᲡ

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

ᲧᲝᲕᲔᲚ-ᲓᲦᲘᲣᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ ᲒᲐᲖᲔᲗᲡ ᲔᲥᲛᲜᲔᲑᲐ ᲙᲕᲘᲠᲔᲣᲚᲘ

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲘᲐᲜᲘ ᲓᲐᲕᲐᲢᲔᲑᲐ

გაზეთის ფასი დამატებიანა: წლით როგორც ქალაქში ისე ქალაქ გარედ ღირს 8 მან. 50 კ., ნახევარი წლით—4 მან. 80 კაპ., ერთი თვით—80 კაპ.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან.

* * * * ᲮᲔᲚᲘᲡ-ᲛᲝᲛᲬᲔᲠᲗᲐ ᲡᲐᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲝᲓ * * * *

კანტორა აცხადებს, რომ გაზეთის ყოველ მიუღებლობაზე ხელისმოწერმა უნდა აცნობოს ხოლმე, რათა ყურადღება მიაქციოს გაზეთის წესიერად მიღებას.

„სახალხო გაზეთის“ კანტორა დღეა ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და ნამუადღევის 5 საათიდან 7 საათამ.

წერილები და ფული უნდა გამოიგზავნოს ამ ადრესით: Тифлисъ, Большая Ванкская ул., № 12, Семену Пашалишвили.

ᲤᲐᲡᲔᲑᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲓᲐ-

ᲐᲛᲐ ᲬᲚᲘᲡ ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲓᲐᲜ

ᲒᲐᲕᲮᲡᲔᲜᲘᲗ

საპარტიო საწყობის განყოფილება (გალანტერიის) საქონლისა

Ე. Ი. ᲭᲐᲕᲭᲐᲜᲘᲫᲔ ᲓᲐ Ი. Ი. ᲒᲕᲔᲚᲔᲡᲘᲐᲜᲘ

გოლოვინის პროსპექტი, სახლი ოქოფვისა N 34, ცირკის გვერდით.

სადაც მოიპოვება ყოველთვის თეთრეული როგორც ქალისა და კაცისა, აგრეთვე სტოლისა, ფუფაიკები. ქალებისა და კაცებისა, შლიაპები კაცებისა და ყმაწვილებისა, ჩულქეულობა და ხელთათმანები, ქოლგები ქალისა, კაცისა და ყმაწვილებისა, ტროსტები, გალსტუხები, პარფიუმერნი და კოსმეტიური საქონელი სხვა და სხვა ფირ მეპის და აგრეთვე მრავალი ახალ მოდის საქონელი. 5—131—2)

ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲘ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ ᲓᲠᲐᲛᲐᲢᲘᲣᲚ ᲡᲐᲖᲝ�გᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲝᲚᲝᲐ ამით აუწყებს საზოგადოებას, რომ

ᲘᲜ-Დ ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘᲡ ᲫᲔ ᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ

ᲒᲐᲠᲓᲐᲪᲕᲐᲚᲔᲑᲘᲓᲐᲜ ᲝᲪᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲡᲐᲛᲨᲐᲑᲐᲗᲡ, 12 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐᲮᲓᲘᲚᲘ ᲘᲥᲛᲜᲔᲑᲐ ᲬᲘᲠᲕᲐ ᲓᲐ ᲞᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲓᲘ ᲙᲐᲚᲝᲠᲣᲑᲜᲘᲡ ᲔᲙᲚᲔᲡᲘᲐᲨᲘ. ᲬᲘᲠᲕᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲔᲑᲐ ᲓᲘᲚᲘᲡ 11 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ, ᲞᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲓᲘ 11½ Ს. (1—135—1)

8 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲡ ᲣᲔᲪᲠᲐᲓ ᲒᲐᲠᲓᲐᲘᲪᲕᲐᲚᲐ

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ (ᲙᲝᲚᲐ) ᲘᲕᲐᲜᲔᲡ ᲫᲔ ᲛᲠᲔᲕᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

რასაც გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ განსვენებულის ბიძა **იაგორ იოსების ძე მაისურაძე**, მეუღლით **მარიამ მიხეილის ასულით**, დეიდა **ელისაბედ იოსების ასული კოპაძე**, დეიდაშვილი **ნინო გრიგოლის ასული ჭავჭანიძე** და სიძე **ერასტი ივანეს ძე ჭავჭანიძე**. გამოსათვენება სამშაბათს, 12 ოქტომბერს დილის 9 საათზე საკუთარ სახლიდან (ავლაბარი, ეჩმიაძინის ქუჩა, № 16) წმინდა მარინეს ეკლესიაში, სადაც გადახდილ იქნება წირვა და პანაშვიდი. დასაფლავება წმ. პეტრე პავლეს სასაფლაოზე. (1—134—1)

შავი-ქვის მრეწველთა საბჭო

ამით აცხადებს, რომ მრეწველთა ჭიათურის საავადმყოფოსათვის საჭიროა

ᲔᲥᲘᲛᲘ-ᲥᲘᲠᲣᲠᲒᲘ,

სასურველია, რომ იგი ამასთანავე იყოს ● **განეკოლოგიც.** ● ამ საავადმყოფოში 40 საწოლია საამბულატორო განყოფილებით. ჯამაგირი წელიწადში სამი ათასი მანეთი, აქედან 600 მანეთი ბინისათვის.

მოსამსახურეებს აქვთ შემნახველ-დამხმარებელი კასსა, რის სასარგებლოდაც ჯამაგირი ხუთი პროცენტი ეჭირებათ, ამდენსავე იხდის თვით საბჭო. მოსამსახურეებს ყოველ-წლივ ერთი თვე დასასვენებლად ეძლევათ.

საავადმყოფოს შტატი ასეთია: გამგე საავადმყოფოსი, ქირურგი და მესამე ექიმი (ორდინატორი), დაბა ჭიათურს დაშორებულია ქუთაისზე 80 ვერსით. მიმოსვლა რკინის გზით. მსურველებმა თხოვნები უნდა გამოგზავნონ საბჭოს სახელზე, ქ. ქუთაისში. განცხადება მიიღება 20 ოქტომბრამდე. (2—138—1)

ᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

ᲒᲐᲤᲐᲠᲗᲝᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲓᲐ ᲡᲢᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

ᲛᲝᲚᲬᲧᲝᲒᲘᲚᲘᲐ 50 ᲡᲐᲧᲝᲚᲘᲗ.

კონსულტაციისა სამშობიარო განყოფილება.

ქსენიევის ქუჩა, საკუთარი სახლები № 7, „ვეტცელის“ სასტუმროსთან. ტელეფონი № 590.

სტაციონარულ ავადმყოფთა მიღება ყოველთვის შეიძლება, დღეც და ღამეც.

საამბულატორო ავადმყოფებს მიიღებენ სპეციალისტი ექიმები:

ღამბაშიძე ვ. დ.: შინ. და ბაშვ. ყოვ. დღე; გარდა კვირისა 11—12 საათ.

გედევანიშვილი მ. ა. ნერ და ელექ., ორშ., და პარ. 10½—11 ს.

გურკა გ. ა. შინაგ. შაბ. 1—2 ს. და კვირას 11—12 საათ.

კარშინი ა. ა. კან. და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2½—3½ ს.

მაღალაშვილი ვ. გ. შინ., სამშ. და საბ. 10—12 ს.

ქიქოძე ტ. ს. შინაგანი. ორშ. და ოთხშაბ. 9—10 ს.

მესხიტოლი ვ. მ. შინ., ორშ., ოთხშ., პარას. 1—2 ს.

მუსხელიშვილი ვ. ს.—თვალისა, ორშაბ., ოთხშაბ. და პარასკ. 12—2 ნახ. ს.

მელიქიშვილი. ნ. მ. ქირურ. და დღეკაც. ყოველდღე 12—1 ს.

ფირადოვი რ. ბ. ქირურ. ყოველ-დღე 11—12 ს.

ბაბოვი ვ. ა. ქურ., ყელის და ცხკი., ყოვ. დღე 2—2-ნახ. ს.

სობოლევსკი გ. ვ. ქირურ,. ყოვ. დღე, 9—11 ს.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი მიკროქიმიურ. და ბაქტეროლოგიური ლაბორატორ. რომელსაც განაგებს ექიმი ე. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კ., საწოლები 2 მახეთიდან დაწყებული. ოპერაციონსულტაციაც., ელექტრონით წამ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეიძლებათ სათანადოთ. (200 ნ.—297)

ᲕᲐᲒᲖᲚᲘᲡ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

გარედან ყოველ დღე ძალიანუადე ავადმყოფთათვის.

ვოგზლის ქუჩა, № 8, ს. ენფიანჯიანცისა, ტელეფონი № 695.

ᲒᲐᲜᲘᲡᲯᲘᲐᲜᲝᲒᲘᲐ

გ. ვაშაძე—ყოველ დღე 9—11 ს. კბილის ავადმყოფ.

ნ. ა. ᲛᲘᲥᲔᲚᲐᲫᲔ—ყოველ დღე, შინაგ. და ბავშვ. ავად. 1½—2½ ს.

Ა. ნ. ᲓᲘᲐᲡᲐᲛᲘᲫᲔ—ყოვ. დღე, 11½—12½ ს. სიფილისი, კანისა და ვენერ.

ნ. ᲛᲘᲚᲔᲚᲘᲫᲔᲨᲕᲘᲚᲘ—ყოველ დღე, ქირურგ. და ქალებისა, 1—2. ს.

ა. ᲠᲝᲖᲐᲜᲝᲕᲐ—ᲥᲘᲠ., ᲧᲣᲠ., ᲪᲮᲕᲘᲠ. ᲓᲦᲔ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ 12—1 ს.

ᲔᲚᲔᲠ-ᲜᲐᲙᲝᲚᲝᲒᲘᲩᲝᲕᲐ Დ. Გ.—შინაგ. და ბავშვ. ოთხშაბათობით და კვირობ. 11½—12½ საათ.

Ე. Გ. ᲤᲔᲓᲝᲠᲝᲕᲘ—ყოველ დღე, ოთხშ. და კვირის გარდა, 11—12 2 ს. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფობანი

მიკროსკოპიული, ბაქტეროლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი; აგრეთვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მორიგეობით. (წლ.—5.—460)

„ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ“ ᲙᲐᲜᲢᲝᲠᲐ

აცხადებს, რომ 1 ღვინობისთვიდან მოესპო გაზეთის გზავნა იმ ხელის მომწერთ, ვისაც წლის ბოლომდის არ ჰქონდა 8 მან. 50 კაპ. შემოტანილი აგრეთვე მოესპოთ გზავნა თვიურ ხელის მომწერთაც, რომელთაც 1 ოქტომბრისთვის არ შემოიტანეს ხვედრი ფული.

ᲛᲝᲚᲕᲐᲒᲝᲜᲔᲑᲗ **ᲧᲚᲘᲣᲠ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲔᲠᲗ, რომ პირობით პირველ ენკენისთვეს უნდა გადაეხადათ** წლიური ხელის მოწერის ფასი. ვისაც სრულად არა აქვს შემოტანილი, დაიჩქარონ და შემოიტანონ.

ვისაც ფული აქვს გამოსაგზავნი აუცილებლად ამ მისამართით გამოგზავნონ: Тифлисъ, Большая Ванкская № 12, Семену Пашалишвили.

კანტორა პასუხის-მგებელი არაა, თუ ფული სხვა მისამართით იყო გამოგზავნილი და გაზეთი არ მიუვიდათ. ვინც „სახალხო გაზეთზე“ ან სხვა სახელზე გამოგზავნა ფული, დაიჩქაროს და განცხადება შეიტანოს ფოსტის კანტორაში ფული ზემოდ ნაჩვენებ ადრესზე გადასცეს.

„სახალხო გაზეთის“ კანტორა.

ᲕᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲐᲨᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲖᲐᲕᲜᲘ

ᲑᲘᲣᲠᲝ

რომელსაც შეადგენენ გაზეთები: „სახალხო გაზეთი“, „საქმე“, „ზაკავკაზია“, „ნოვაია რეჩი“ და ჟურნალები „მათრახი და სალამური“, „ეერი“ და „თეატრი და ცხოვრება“, ჰყავს შემდეგი აგენტები:

გორში—მ. არჩვაძე.	ფოთში—ს. ორაგველიძე.
მიხაილოვში—ს. ბატმანოვი.	ბათუმში—გ. მახარაძე.
ყვირილაში—ი. გაჩეჩილაძე.	თელავში—ონიკაშვილი.
ჭიათურაში—ებანოიძე.	სიღნაღში—ხატიევი.
ქუთაისში—ის. კვიკარიძე.	ბაკოში—ნ. აბაშიძე.
სამტრედიაში—ი. ურუშაძე.	სოხუმში—ნ. ჯანანია და
ლანჩხუთში—მატიტაშვილი.	ერევანში—ა. მესანოვი.

ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲚᲐ ᲐᲒᲔᲜᲢᲘ

ელისავეტპოლში (განჯა), და ყარსში, ალექსანდროპოლში, ჩოხატაურში, ნოვოროსიისკში, ეკატერინოდარში, ნუხაში, შემახაში, ვლადიკავკაზში, არმავირში, დონ.-როსტოვში, ჯულფაში და დარუბანდში!

აგენტობის მსურველებმა ენდა მიმართონ ბიუროს გამგეს ერასტი დავითის ძეს გორდელაძეს ამ ადრესით: Тифлисъ, Эриванская площадь д. Гургенова, общій входъ съ нотаріусомъ Мгебровымъ. Эрастію Давидовичу Горделадзе.

ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 862. **ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ** ᲬᲐᲠᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲐ № 7.

სამშაბათს, 12 ოქტომბერს, 1910 წელს,

ქარიოულ დრამატიულ საზოგადოების დასის მიერ **დავ. გიორ. ერისთავის გარდაცვალებიდან 20 წლის შესრულების აღსანიშნავად**, ვლ. ალექსი მესხიშვილის მოსაწილეობით წარმოდგენილი იქნება:

ᲡᲐᲛᲔᲤᲝᲒᲚᲝ

იხტ. დრამა 5 მოქმედებად და 6 სურათად დ. ერისთავისა.

ᲬᲐᲠᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲐᲛᲓᲔ ᲬᲐᲙᲘᲗᲮᲣᲚ ᲘᲥᲛᲜᲔᲑᲐ ᲠᲔᲞᲔᲠᲐᲢᲘ ●—●

●—● ᲗᲐᲕ. ᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ-ᲛᲝᲛᲥᲕᲐᲤᲝᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ: ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲘᲡᲘ ᲡᲐᲚᲐᲛᲝᲡ 8 ᲡᲐᲐᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასი.

ადმინისტრაცია ქართ. დრამ. საზოგადოება. რეჟისორი **ვ. ალექსი-მესხიშვილი.**

ადგილების ფასი: გალერეია 20—40 კ. მდე, პარტერი 50 კ.—3 მ., ლოჟები 5 მ.—10 მ. კუპონები ლოჟებში შეგირდებისთვის 50 კ.

ᲓᲐᲛᲡᲬᲠᲔᲗᲐ ᲡᲐᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲝᲓ: თეატრის ადმინისტრაცია ამით ყველას აუწყებს, რომ მოქმედების დაწყების შემდეგ სათეატრო დარბაზში არავის არ შეუშვებს, ამიტომ მესამე ზარის შემდეგ ყველანი თავ თავის ადგილზე უნდა ისხდნენ.

Რ. Ა. ᲞᲝᲠᲩᲣᲒᲐᲚᲝᲕᲘᲡᲐ

ᲩᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲘᲓᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲡᲕᲚᲘᲡ ᲕᲐᲠᲨᲐᲕᲘᲓᲐᲜ,

ᲝᲓᲔᲡᲘᲓᲐᲜ ᲓᲐ ᲰᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲓᲐᲜ

ᲓᲘᲓ ᲥᲐᲚᲘ

ᲥᲐᲚᲘᲒᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲑᲐᲕᲨᲕᲔᲑᲘᲡ ᲖᲔᲓᲐ ᲢᲐᲜᲘᲡᲐᲛᲝᲡᲘ ᲓᲐ ᲙᲝᲡᲢᲘᲣᲛᲔᲑᲘ,

ᲘᲣᲑᲙᲔᲑᲘ, ᲖᲔᲓᲐ ᲓᲐ ᲥᲕᲔᲓᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲐᲗᲔᲑᲘ

კაცების აუარებელი პალტოები, კოსტიუმები, წვიმის დროს სატარებელი პალტოები და წამოსასხამები, საზღვაო წამოსასხამები და აგრეთვე ბავშვების პალტო და კოსტიუმები. რადგანაც ყველა ზემოხსენებული საქონელი გადმოგვმეულ მაქვს საკუთრიოდ, ამიტომ იაფად იყიდება, ვიდრე სხვა მაღაზიებში.

ვინც ჩემგან იყიდის, ძალიან კმაყოფილი დარჩება. მაღაზია მოთავსებულია ნიკოლოზის ზიდზე «ფაბრიჩნი მაღაზიის» ფირმის ქვეშ. N N 24—25. (50—57—10)

ᲛᲞᲐᲚᲘᲔᲠᲘ

8 კაპეიკიდან 6 მან.-მდე რულო

ᲯᲐᲛ. ᲢᲐᲠᲜᲝᲕᲡᲙᲘᲡ

საწყობი რუსეთის ყველა დიდ ქალაქშია.

განყოფილება **ტფილისში:** გოლოვინის პრ., № 21, არტისტ. საზოგად. ქვეშ, ტელ. № 355.

ᲤᲐᲡᲔᲑᲘ ᲡᲐᲬᲐᲒᲘᲙᲝᲐ.

ნიმუშები უფასოდ. (7—82—6)

ᲜᲐᲬᲘᲪᲘ ᲕᲔᲥᲘᲚᲘ

ᲒᲠᲘᲒᲝᲚ ᲓᲘᲐᲡᲐᲛᲘᲫᲔ

ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲐ.

ნახვა შეიძლება: დილის 8—10 ს. და საღამოს 6—7 ს. ბინა: ოლგას ქუჩა, სახლი № 4. (5—136—1)

ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

სპეციალისტ სამზედროდ ექიმებისა გარეგან მოსიარულე ავადმყოფთათვის. ვანქის დიდი ქუჩა, N 3. ალექსანდრეს ბაღის მახლობლად, ტელეფონი N 483.

ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.

ავადმყოფთა მიღება 9½-დან 5 ს.-დე

ᲮᲐᲠᲐᲯ—ბავშვ. შინ. ყოველდღე 3-4 ს.

ᲗᲔᲗᲠᲐᲫᲔ—სიფ., ვენერ., კან. ყოველ-დღე 1—3 საათ.

ᲞᲐᲕᲚᲝᲕᲘᲩᲘ—ქირურგ. ყოველდღე 4-5 ს.

ᲘᲝᲡᲔᲚᲘᲐᲜᲘᲡᲐ—ქალ. ავად., ორშაბათ. ხუთშ., პარს., კვირა 11—12 საათ.

ᲑᲝᲒᲝᲡᲚᲐᲕᲘᲩᲘ—შინაგანი ჰიპნოზი. ყოველ-დღე 4—5 საათ.

ᲛᲝᲜᲘᲡᲐ—ბავშვთა, შინაგ. ავადმყ. ყოველ-დღე, გარდა კვირა უქმისა 11½—3 ს.

ᲕᲜᲣᲙᲝᲕᲘ—ქირურგ. ყოველდღე 12-1 ს.

ᲜᲝᲕᲘᲪᲘᲐᲜᲘ—ქალებ., ყოველ-დღე 1—2 ს.

ᲕᲔᲡᲔᲚᲝᲒᲝᲠᲝᲒᲘᲐᲜᲘ Ნ. Ლ. ქირურგ. ავად. ყოვ. დღ. 2—3 საათ.

ᲮᲐᲢᲐᲘᲡᲝᲕᲘ Ნ. Დ.—ბებ., ქალ., ყოველ-დღე, კვირისა და სამშაბათს გარდა 4—5 ს.

ᲛᲘᲙᲘᲠᲢᲣᲛᲝᲕᲘ დილის 10½—11½ ს. ყოველ-დღე.

ᲩᲣᲓᲜᲝᲕᲡᲙᲘ Ი. ნერვ. სულ. ელექტროტერაპია. ყოველ დღე გარდა კვირა-უქმისა 4— 5 საათ.

ᲤᲝᲜᲓᲝᲠᲘᲔᲕᲘ—ნერვ. და ელექტროტერ ყოვ.-დღე 11—12ს. დილ.

Ი. Მ. ᲐᲑᲐᲨᲘᲫᲔ. ცხვირ., ყელ. და ყურისა. 1—2 საათამდე.

კონსულტაცია, მასაჟი, ყვავილის აცრა, ოპერაცია, ანალიზი, ჰიპნოზი, ძიძებისა და მოსამსახურეთა გასინჯვა შეთანხმებით. სიფილისის (ათაშანგის) გამოკვლევა სისხლში პროფ. ვასსნარის შრატით. (100—ნ.—5)

ᲔᲥᲘᲛᲘ ᲙᲑᲘᲚᲘᲡᲐ ᲜᲘᲜᲝ ᲠᲪᲮᲘᲚᲐᲫᲔ

იზმაილოვზე N 2. **ᲒᲐᲓᲐᲕᲘᲓᲐ** ვის ქუჩაზე № 2. ᲘᲓᲛᲔ

ავადმყოფთ დილით 10 ს.—2 საათამდე და საღამოს 5—8 საათამდე.

ᲔᲥᲘᲛᲘ Ე. ᲕᲐᲨᲐᲙᲘᲫᲔ

იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს. დილით 8—9 ს., საღამოთი 5—7 ს. გოგოლისა და ბატარეინის ქუჩების კუთხე N 24. (0—23)

ᲔᲥᲘᲛᲘ Რ. Დ. ᲛᲐᲭᲐᲕᲐᲠᲘᲐᲜᲘ

იღებს ავადმყოფთ ყოველ დღე დილით 8—11 საათამდე და საღამოს 6—8 საათამდე. ბაგინოვის ქუჩა N 7. (თ.—180—8)

ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲠᲔᲜᲢᲒᲔᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

ᲛᲘᲮᲔᲘᲚᲝ ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

იღებს ავადმყოფებს კვირის გარდა დილით 12—1; საღ. 6—7 საათ. გამინჯვა და გადადება რენტგენის სხივებით.

ᲒᲠᲐ, ᲧᲝᲠᲝᲫᲐᲜᲝᲕᲘᲡ ქ. 20 (0—ნ.—62)

ᲔᲥᲘᲛᲘ Ა. ნ. ᲓᲘᲐᲡᲐᲛᲘᲫᲔ

ᲒᲐᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲕᲔᲜᲔᲠᲘᲡ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲡ ᲘᲦᲔᲑᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲓᲘᲚᲘᲗ 2—4 ს. ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ 6—8 ს. ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲗᲘᲗ ᲓᲘᲚᲘᲗ 8—9 ს. ᲙᲕᲘᲠᲐᲛᲝᲗᲘᲗ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲡ ᲐᲠ ᲘᲦᲔᲑᲡ. ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ქ. N 4. სახლი ᲯᲐᲜᲘᲨᲘᲜᲘᲡᲐ (Მ)

ᲔᲥᲘᲛᲘ Ბ. Ნ. ᲛᲐᲒᲐᲙᲘᲐᲜᲘ

ᲨᲘᲜᲐᲒᲐᲜᲘ ᲓᲐ ᲑᲐᲕᲨᲕᲗᲐ ᲡᲜᲔᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ. ᲡᲞᲔᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲙᲣᲭᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲑᲐᲕᲨᲕᲗᲐ (ᲑᲐᲕᲨᲕᲗᲐ) ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ 5—7 ᲡᲐᲐᲗᲘ (ᲠᲣᲡᲣᲚᲓᲐᲜ). ᲛᲘᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲓᲘᲚᲘᲗ 10—11 ᲡᲐᲐᲗ. (ᲑᲐᲕᲨᲕᲗᲐ) ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ 5—7 ᲡᲐᲐᲗᲘ (ᲠᲣᲡᲣᲚᲓᲐᲜ). ᲛᲘᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ, № 36, ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ N 388. (100—ᲜᲐᲚ.—49)

ᲔᲥᲘᲛᲘ Ვ. Ს. ᲛᲣᲡᲮᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

იღებს თვალებით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილით 9-დან 11-მდე. ᲙᲝᲠᲝᲜᲘᲡ ქ., № 9. (Თ)

ᲔᲥᲘᲛᲘ Მ. Ს. ᲐᲠᲯᲔᲕᲐᲜᲘᲫᲔ

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ.

იღებს შინაგან და ღედათა სენით ავადმყოფებს, ყოველ დღე კვირა უქმის გარდა, დილით 9—12 საათამდე და საღამოთი 6—7 საათ. ᲯᲣᲛᲙᲘᲜᲘᲡ ქ., ᲡᲐᲮ. Ი. Ი. ᲒᲝᲒᲝᲔᲚᲝᲕᲘᲡᲐ. (25—9—20)

ᲔᲥᲘᲛᲘ Შ. Ა. ᲛᲘᲫᲔᲚᲐᲫᲔ

იღებს ᲨᲘᲜᲐᲒᲐᲜ ᲓᲐ ᲑᲐᲕᲨᲕᲗᲐ ᲡᲜᲔᲣᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲗ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲔ ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗ 5½—6½ ᲡᲐᲐᲗᲐᲛᲓᲔ. ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ქ. ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ N 816.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ 12 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲗᲐᲕᲐᲓ-ᲐᲖᲜᲐᲣᲠᲝᲑᲐ ᲛᲘᲬᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲡᲧᲘᲓᲕᲐᲖᲔ.

ჩვენს მკითხველებს უკვე გავაცანით, რა თვალით უცქერის დროებით ვალდებულ გლეხების მიერ საბატონო მიწების გამოსყიდვას ტფილისის თავად-აზნაურობა. გადავიდეთ ახლა ქუთაისის თავად-აზნაურობაზე, რომელიც ტფილისისაზე არა ნაკლების თავგამოდებით იცავს თავის წოდებრივ ინტერესებს. დავიწყოთ იმ საბოლოო დასკვნიდან, რომელზედაც შეჩერდა ქუთაისის თავად-აზნაურობა.

ქუთაითურ თავად-აზნაურობას არაფერი არა აქვს იმის წინააღმდეგი, რომ გლეხებმა საბატონო მიწები გამოისყიდონ, მაგრამ ეს გამოსყიდვა სამართლიან ფასებში უნდა მოხდეს. ამ სამართლიან ფასებს კი, თავად-აზნაურობის რწმენით, ასე უნდა ვანგარიშობდეთ: უნდა გავამრავლოთ ერთ დესეტინა მიწის შემოსავალი ერთ ფუთ ხორბლის ფასზე და შემდეგ გავამრავლოთ კიდევ 16⅔ ჯერ; ამ ორმაგის გამრავლებით უნდა მივიღოთ ერთ დესეტინა მიწის გამოსასყიდი სამართლიანი ფასი. შემოსავალი ქუთაისის გუბერნიის სხვა და სხვა ადგილას სხვა და სხვა ზომისაა და სხვა და სხვა ნაირად ფასობს. ქუთაისის თავად-აზნაურობა თანახმაა ანგარიშის შემოსავალი ზუგდიდისა და სენაკის მაზრაში თითო დესეტინაზე 130 ფუთი, ოზურგეთის მაზრაში 120 ფუთი, ქუთაისის მაზრაში 110 ფ., შორაპნის მაზრაში 100 ფ., ლეჩხუმის მაზრაში 90 ფუთი და რაჭის მაზრაში 80 ფუთი სიმინდი, თითო ფუთი სიმინდი, ორმა მუა რიკხვით, ღირს, თავად-აზნაურობის ანგარიშით, ზუგდიდის მაზრაში, 72 კაპ., სენაკისაში—

რობა ბატონყმობის ნაშთების ლიკვიდაციას. თუ ქუთათურ თავად-აზნაურობის მისწრაფებამ გასჭრა, დროებით ვალდებულ გლეხთა დამოკიდებულება მხოლოდ სახეს შეიცვლის, ნამდვილად კი ეს დამოკიდებულება წინანდელზე უფრო მძიმე უღლად დაადგება გლეხობას კისერზე. დესეტინა მიწის გაყიდვა ათას მანათად თუ ცა ზოგჯერ ბრთლა ჰხდება ქუთაისის გუბერნიის ზოგიერთ ადგილებში, მაგრამ ეს არა ნორმალური ფასია, გამოწვეული მიწა-წყლის გადამეტებულის სიმცირით. მიწის სიმცირე იწვევს ერთის მხრივ მიწის ფასების შეუფერებელ ზრდას, მეორეს მხრივ კი მიწის იჯარის აწევას. ერთსაც და მეორესაც სარგებლობა მოაქვს მემამულისთვის, ხოლო ზარალი მიწის მუშისთვის. ეს გარემოება უკიდურეს ეკონომიურ გაჭირვებაში აყენებს გლეხკაცობას ქუთაისის გუბერნიაში; ამ გასაჭირისაგან გასანთავისუფლებლად სახელმწიფო მოვალეა იღონოს რამე, მაგალითად იზრუნოს მეტად მჭიდროდ დასახლებულ ადგილებიდან გადასახლების მოწყობაზე სხვა თხლად დასახლებულ ადგილებში, იზრუნოს სასოფლო მეურნეობის ინტენსიფიკაციაზე, მრეწველობის განვითარებაზე და სხვა, მაგრამ ყოვლად შეუწყნარებელია, მიწის სიმცირის ნიადაგზე ეს არა ნორმალურად გაზრდილი ფასი დაედოს საფუძვლად იმ რეფორმას, რომლის მიზანსაც შეადგენს გლეხების მდგომარეობის შემსუბუქება და მიწის პატრონთა ბატონობისაგან განთავისუფლება. ქუთათურ თავად-აზნაურობისაგან ნაანგარიშევი გამოსასყიდი ფასი რომ სრულებით არ შეეფერება მიწის ნამდვილ ფასს, ეს სხვათა შორის შეიძლება დავინახოთ შემდეგიდან: ქუთაისის გუბერნიაში დიდძალი სოფლის მამულია დაგირავებული ტფილისის და ქუთაისის საადგილმამულო ბანკებში; ბანკები ყოველთვის გულუხვად აფასებენ მამულს, რადგან სესხად წესდების ძალით მხოლოდ იმის ნახევარი შეიძლება გაიცეს, რაც დასაგირავებულ მამულის ფასად იქნება ცნობილი; ოფიციალურის სტატისტიკით კი ქუთაისის მამულები ორთაშუა რიცხვით ტფილისის ბანკს დაუფასებია დესეტინა 26 მან. 88 კაპ., ხოლო ქუთაისის ბანკს 125 მან. 68 კაპ. ასის შეადგენ თვით ბანკიდან განსაჯოს, რა გულუხვობა და მამობრივი ძმრუნველობაა ქუთაისურ თავად-აზნაურთა მხრივ, რომ თავის ნაყმევ გლეხებს ათას მანათად უთმობენ იმ დესეტინა მიწას, რომელიც თურმე სულ ბევრი 125 მანეთიანი...

თუმცა ათასი მანათი მეტად დიდი ფასია; მაგრამ ქუთათურ მემამულეებს ამ ფასადაც არა ჰნებავთ საბოლოოდ აიღონ ხელი გლეხების მფლობელობაში მყოფ მიწებზე და ენერგიულად ეძებენ ისეთ იურიდიულ ფორმას, რომლითაც გაიყიდება მარტო ოდენ ამ მიწების ზედაპირი, მაგრამ მემამულეებს შეჰრჩებათ უფლება მიწის გულში დამარხულ სიმდიდრეზე, თუ ოდესმე ეს სიმდიდრე იქ აღმოჩნდა... მართალი უნდა მოგახსენოთ, მეტად შორსმჭვრეტელურად კი უჭირავს თავი ქუთაისის თავად-აზნაურობას!

რაც შეეხება საძოვრის და ტყის სერვიტუტებს, ამ საკითხში ქუთაისის თავად-აზნაურობა უფრო მეტს სითამამეს იჩენს, ვიდრე ტფილისისა ტფილისის თავად-აზნაურობას ამ სერვიტუტების სანაცვლოდ განზრახული აქვს, ცოტა ოდენი ტყე და საძოვარი დაუთმოს გლეხებს სრულ საკუთრებად, ქუთათურ თავად-აზნაურობას კი სრულებით არ შეიჩნია საჭიროდ, აუნაზღაუროს გლეხებს ეს სერვიტუტები და პირდაპირ მათს მოსპობას მოითხოვს. სერვიტუტების პირდაპირი მოსპობა, რა თქმა უნდა, უფრო მარტივი საშუალებაა, მაგრამ იგი ამასთანავე უფრო უსამართლოც არის გლეხების მიმართ.

აქ ჩვენ მხოლოდ მიწების გამოსყიდვის ძირითად საკითხებს აღვნიშნავთ და, თუ მკითხველი მოაგონებს კავკასიის ადმინისტრაციის პროექტს, ცხადი შეიქნება, რომ ამ საქმეში ქუთაისის თავად-აზნაურობა ისე, როგორც ტფილისისა, კერძო წოდებრივ ინტერესების ნიადაგზე სდგას, ხოლო კავკასიის ადმინისტრაცია კი უფრო სამართლიანად იქცევა და გლეხთა ინტერესების დაცვაზედაც სცდილობს. კერძო წოდებრივ ინტერესთა დაცვის ტენდენცია ეტყობა ქუთათურ თავად-აზნაურობას რეფორმის სხვა და სხვა წვრილმან საკითხშიაც. მთავრობას, მაგ., განზრახული აქვს, უსასყიდლოდ მიეცეს გლეხებს ეზო და სასახლე ადგილი, ქუთათური თავად-აზნაურობა კი რეზონიორობს: „ეზოსა და სახლკარს სოფლებში საუკეთესო ადგილები უჭირავთ. ეზოში იკეთებენ ბოსტნებს, მოჰყავთ თამბაქო, ცერცვი და სხვა; გარდა ამისა ამ ადგილებში აშენებენ სახლებს და მეურნეობის საჭირო სხვა შენობებს; უამისოდ გლეხების ცხოვრება შეუძლებელია; გარდა ამისა აქვე გაიჩენენ ხოლმე გლეხები შინაურ ფრინველებს და ცხოველებს, რაც თვალსაჩინო შემოსავალს აძლევთ მათ... ამიტომ, ამ ადგილების გამოსასყიდი ფასი **საუკეთესო მიწების კვალობაზე** უნდა იყოს ნაანგარიშევი“...

თუმცა ქუთაისის თავად-აზნაურობა თავის მოხსენებაში რამდენჯერმე იმეორებს, ჩვენს გულში ძმური სიყვარული გლეხებისადმი არ გამქრალაო, მაგრამ საკმაოა დავაკვირდეთ იმას, თუ რა პირობებით ჰსურს მას გაანთავისუფლოს დამოკიდებულებისაგან დროებით ვალდებული გლეხები, რომ საფუძვლიანის ეჭვით შევხედოთ მათს გულითადს გრძნობებს.

დეპეშები

ჟეტონრბ. დეპეშათა სააგენტოსაგან

11 ოქტომბერი.

საზღვარ-გარედ

სტამბოლი. სესხის საკითხის შესახებ პორტამ უარი განაცხადა საფრანგეთის კონტროლს ვერ შეიწყნარებო. შეიძლება თანხმობა ჩამოვაოდეს, თუ საფრანგეთი ნებას მისცემს თავის რწმუნებულად რომ ისინი ირიცხებოდნენ ოსმალეთის სამსახურში. მოლაპარაკება შეწყვეტილია საფრანგეთიდან პასუხის მიღებამდე.

გარეშე საქმეთა მინისტრად დანიშნული საბერძნეთის ელჩი, გრიპარისი, გამოსამშვიდებელ აუდიენციაზე სულთანმა გულთბილად მიიღო. გრიპარისი არწმუნებდა, რომ საბერძნეთისა და ოსმალეთის შორის კეთილ განწყობილებას აღადგენს.

თავრიზი. რახიმ ხანის შვილმა ბიუკხანმა 1400 ცხენოსანით დაიქირა რუსეთის ქვეშევრდომის ხაჯი ფარაჯის სოფელი იუზბაში და აპირობს კარაჯაგის გუბერნატორის აგარის რეზიდენციაზე იერიშის მიტანას.

თეირანი კაშანს ისევ ჯარი არტყია. მოკლულთა და დაჭრილთა რიცხვი იზრდება. კაშანში გაგზავნილია ზარბაზანი, პატრონები, ექიმები და სამკურნალო წამლები. მაშველ ჯარს თხოულობენ. ბახტიარიდან თეირანამდე ფოსტის მიმოსვლა შეწყვეტილია.

ურმია. სუნნიტების სოფ. მეიმაბარდის სარბაზები, რომელთაც წარადგინეს ოსმალურ პასპორტები და უარი განუცხადეს მობილიზაციაზედ, გუბერნატორმა დაპპატიმრა. ოსმალეთის ელჩმა განაცხადა, რომ ასეთს საქციელს გუბერნატორისას ძალდატანებით სთვლის ოსმალეთის ქვეშევრდომებზე.

პარიზი. ორსეის ქუჩაზედ. დასავლეთ რკინის გზის უმფროსის სახლში აფეთქდა ჯოჯოხეთის მანქანა. არავინ დაშავებულა.

ლისაბონი. გამოქვეყნებულია დეკრეტი ყველა განსაკუთრებულ კანონების გაუქმებისა მინაგან საქმეთა მინისტრი აპირობს რამდენიმე კანონპროექტი დასავლეთ და ბელორუსსიის გუბერნიების საძოვართა და სატყეო სერვიტუტების გაუქმების შესახებ.

პარიზი. მინისტრთა საბჭომ გააუქმა სამხ.-დრო ტეხნიკური კომიტეტები, რომელნიც უქმად ატარებდნენ დროს, გამგე ღენერლები იღებდნენ დიდს ჯამაგირებს და ჯართან კი არავითარი დამოკიდებულება კი ჰქონდათ. კომიტეტების გაუქმებას ყველა სიამოვნებით მიეგება.

ალექსანდროვსკი. საერო კრებამ გადასდო 300,000 მანეთი საგზაო ფონდად სასოფლო გზების შესაკეთებლად 300,000 სახალხო განათლებისთვის და 300,000 მანეთი ხალხის სამკურნალოდ მთელი ხარჯთაღრიცხვა—ერთი მილიონი და 800,000 მან. აღძრულია შუამდგომლობა საეკლესიო მადნიან მიწებზე გადასახადების შემოღების შესახებ.

მოსკოვი. სახალხო განათლების მინისტრი გამოემშვიდობა მემკვიდრე ნიკოლოზის სახელობის ლიცეის მოსწავლეებს და გამოსთქვა იმედი, რომ მოწაფეები იქმნებიან საუკეთესო მუშაკნი რუსეთის საკეთილდღეოდ და უსურვა მათ კარგ იურისტებად გამოსვლა.

ტროიცკო-სერგიევის ღავრის მღვდელ-მონაზონ ანატოლის მკვლელობათ ნონასტრის დარაჯები აღმოჩნდნენ. მკვლელებს აზრათ ჰქონდათ მონასტრის გაქურდვა.

კიევი. ეპარქიალურმა კრებამ დაადგინა—იშუამდგომლოს სინოდის წინაშე, რომ წესის აღსრულების დროს გადასახადი მღვდლებისთვის მთავრობისაგან ამუდამო ჯამაგირებით შეიცვალოს ქალაქის მღვდლებს მიეკუთვნოთ 1200 მან., სოფლისას—900, ქალაქის მთავრებს 600, სოფლებისას—400 მან.

პეტერბურგი. ხოლერით ავათ გახდა 18, გარდაიცვალა 2, ავადმყოფია 178 კაცი. პანტელეიმონის სულით ავადმყოფთა საავადმყოფოში, სასმელ წყლის უსუფთაობისა გამო, ხოლერით ავად გახდა 30 კაცი.

პეტერბურგი. მგზავრთან ერთად რუდნევი ფრომაზე კოლომიაგინიდან გატჩინაში 56 წუთის განმავლობაში გადაფრინდა 40 ვერსი.

სახელმწიფო სათათბიროში შეტანილია კანონ-პროექტი დასავლეთ და ბელორუსსიის გუბერნიების საძოვართა და სატყეო სერვიტუტების გაუქმების შესახებ.

დონის როსტოვი. ნახიჩევანის სათათბიროს გადასდო 30,000 მან. საგანმანათლებლო დაწესებულებათათვის.

დმიტროვსკი. საერო კრებამ დაადგინა გამართოს ოთხი საავადმყოფო იმპერატორ ალექსანდრე II-ის სახელობაზე, სახსოვრად გლეხთა განთავისუფლებიდან ორმოცდა ათი წლის შესრულებისა გამო.

ვარშავა. გრაფ ბრანიცკის გალლერიიდან მოპარული იქმნა სურათი რებრანდტისა „მოხუცის თავი“, ღირებული 40,000 მან.

ახალი ამბები

ტფილისი

პანაშვიდი ს. ა. მურომცევის მოსახსენებლად. კვირას, 10 ოქტომბერს „სახალხო გაზეთის“ რედაქციის თაოსნობით ქვაშუეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში ქართულად გადახდილ იქმნა პანაშვიდი რუსეთის პირველ სათათბიროს თავჯდომარედ ნამყოფის სახელოვან მოღვაწის ს. ა. მურომცევის სულის მოსახსენებლად. პანაშვიდს ტფილისში მკხოვრებ ყველა ეროვნების ინტელიგენცია გარდა რუსებისა, მრავლად დაესწრო პანაშვიდის გადახდას ამბავი ჩვენმა რედაქციამ დეპეშით აცნობა „რუსკი ვედომოსტის“ რედაქციას, მოსკოვში.

დ. ერისთავის სახსოვრად. დღეს ქართ. დრამ. საზოგად. გამგეობის თაოსნობით კალოუბნის ეკლესიის ეზოში გადახდილი იქმნება პანაშვიდი დაძსახურებულ საზოგადო მოღვაწის თავად დავით გიორგის ძის ერისთავის გარდაცვალებიდან 20 წლის შესრულებისა გამო. სალამოს ქართულ თეატრში წარმოდგენილი იქმნება განსვენებულის ცნობილი ისტორიული დრამა „სამშობლო“.

წარმოდგენის დაწყებამდე წაიკითხავენ მოკლე რეფერატს.

რედაქტორის საქმე. გუშინ, 11 ოქტომბერს ტფ. სამოსამართლო პალატამ გაარჩია გაზეთ „ნოვაია რეჩ“-ის რედაქტორად ნამყოფის რ. ბებიაშვილის საქმე, რომელსაც ბრალი ედებოდა სისხლის სამართლის სასჯელთა მე-129 მუხლის ძალით. პალატამ რ. ბებიაშვილს ერთის თვით ციხეში დაპატიმრება გადაუწყვიტა. იცავდა ნაფიცი ვექილი ი. ბარათაშვილი.

ამავე დღისთვის დანიშნული გაზეთ „დროების“ რედაქტორის ი. აგლაძის საქმე სხვა დროისთვის გადაიდო.

ექსკურსია. 5 ოქტომბერს ბათუმისაკენ საექსკურსიოდ გაემგზავრნენ ტფილისის საბაღოსნო სასწავლებლის უკანასკნელ კლასის მოსწავლენი. ექსკურსანტები, რომელთაც დაწვრილებით დაუთვალიერებიათ ბათომი, ჩაკვა, სამტრედია, ყულაში და სხვა, უკვე დაბრუნდნენ ტფილისში.

ფილოქსერა. სოფ. ლელიანში ფილოქსერით დაავადებული ადგილები სულ გადასწვეს და ნიადაგი მოწამლეს გოგირდის ნახშირ-ბადით.

სანიტარული დათვალიერება. 10 ოქტომბერს საგანგებო სასანიტარო კომისიამ ტფ. ქალაქის მესამე უბანში დაათვალიერა თევზის სავაჭრო დაწესებულებანი, რომელნიც სუფთად აღმოჩნდნენ.

ქართული კლუბი. კვირას 10 ოქტომბერს სამეურნეო პანკის სადგომში ქართულ კლუბის წევრთა კრება მოჰხდა. კრების ანგარიშს შემდეგ დავბეჭდავთ.

ფრენა. პირველი გაფრენა ს. ი. ეტოჩინისა „ფარმანზედ“ მოხდა. არ ეხერხებოდა პირმოთნეობა და ლაქუცი. როცა ეისიმე საქციელი არ პოეწონებოდა უკმაყოფილებას პირშივე აგრძნობინებდა. რასაკვირველია, არც ბატონს და არც ქალბატონს ამისთანა მეთვალყურე არ მოეწონებოდათ.

დათიკო დაითხოვეს.

მალე დათიკოს აეჩნდა საცოლე, რომელსაც სახელად ქაბატო ერქვა. მისცეს ლოგინი, რაღაც-რაღაცები და ათი თუმანიც ფულად. გლეხისათვის ათი თუმანი მთელი სიმდიდრეა!

ამ ფულით დათიკომ იყიდა უღელი კამეჩი და მერმე თავის ნიკორასთანა და ლომასთან ერთად თითონაც შეება ცხოვრების ქარტეხილში.

XVIII

კიდევ გავიდა დრო და ღამი. ბუნების სამართალმა არ შეანარჩუნა კნიაზ იასონსაც ანგარიში მოსთხოვა. სურვილის მუდმივმა ასრულებამ, სხეულის განებივრებამ და გულის-თქმის აყოლამ ადრე დაუდუნა ძარღვები. ხორცი დაუჩვილდა. შენობა სალტებით აიკრა და დამპალი, ფუღურო ვერხვივით ძალისძალად-ღა იმაგრებდა თავს. გავლენა სრულიად დაჰკარგა. შინაურებს ახლა მეტად-ღა მიაჩნდათ მისი მირთმევა-მორთმევა. ხშირად აღარც კი იცოდნენ, მოხუცებულს ბოსელში ეძინა, თუ საბძლის ბოლოზე.

ერთს ზამთარში მოხუცებულმა იასონმა დილით ადრე აიღო ჯოხი, ზედ დაებჯინა, იარა, იარა და სადილობის დროზე პანპალით მიადგა კარებზე „თავადების მოწყალე“ კნიაზ მიხეილს.

სახლში მყოფები ყველანი დაფთხნენ, ნაგრა!, რაკი იასონი კარებს ადარ მოშორდა, მიხეილი გამოვიდა გარედ.

მიხეილს იასონი ძალითი შეჰყვა სასადილო ოთახში.

თოვლმა ბარდვნა დაიწყო.

იასონმა გაიბა ლაპარაკი და აღარ ათავებდა. ერთსა და იმავეს თხუთმეტჯერ იმეორებდა. უჩივოდა გლეხების ურჩობას, ახალ დროს, რძალსა და შვილს, მთელ ქვეყანას. უჩიოდა და თან მიხეილს შველასა სთხოვდა. მიხეილი კი იმის თავიდან მოშორებასა სცდილობდა.

როდის—როდის იასონი გამოემშვიდობა.

— ჩქარა მოაშორე აქაურობას! —მოესმა კარებში გამოსულ იასონს შიგნიდან ქალების სიტყვები. იასონს გაახსენდა თავისი გავლილი სიყმაწვილე და მწარედ გაიფიქრა: ჰაი, დედასა,,, იყო დრო, როცა ჩოხაზე მეკიდებოდით და ადარ მეშვებოდითო“.

მიხეილის მოჯამაგირემ დაუჭირა ხელი და ხევ-ხევ წაიყვანა. ხეშვი ყინულს ზემოდგან თოვლი გადაჰფარებოდა და მოხუცს სიარული გაუძნელდა. ჯერ ნახევარი გზა არა ჰქონდათ გავლილი, რომ ძალა გამოცლილი იასონი მოჯამაგირემ მეთორმეტედ წამოაყენა.

აძასობაში ბინდმა უსწროთ.

თოვლს კი ზემოდან განუწყვეტლად აყრიდა და აყრიდა, თითქო ბუნება ძველ ცოდოებს ახლა ახდევინებსო.

— ნელა! —უცებ დაიგმინა საცოდავად იასონმა და ყინული ჩაუტყდა. მანამ სიტყვას დაათავებდა და ან მოჯამაგირე რამეს მოიაზრებდა, მოხუცი წელამდისინ ყინულში ჩაიჭედა. ყინულ ქვეშ რუ იყო.

მიხეილის მოჯამაგირე ბევრი ეწვალა, რაც ძალა და ღონე ჰქონდა ეწეოდა, რომ ეგები როგორმე ამოეძრო, მაგრამ თითონაც ფეხები უსხლტებოდა და იასონი კი უფრო და უფრო იჭედებოდა ყინულში. იმათ იღბალზე ადამიანი არსადა ჩანდებოდა. თოვლმა და ღამემ სიბნელეში ჩანთქა ორივენი.

ბოლოს, რაკი ველარა გააწყო რა, მოჯამაგირე წავიდა მშველელის მოსაყვანად: შორიდგან უყივლა, უყივლა იასონის ოჯახს: „არიქა, მიშველეთ, „კნიაზი იღუპებაო“! მაგრამ ძაღლების ყეფაში დიდ-ხანს ვერაფერს აგებინებდა.

შუა ღამე გადასულიყო, როცა ცოცხალ-მკვდარი იასონი უგონოდ წაიღეს შინ.

მეორე დღეს დილითვე ჩამოჰკრეს კნიაზ იასონისათვისაც სამგლოვიარო ზარი.

XIX.

გამანთავისუფლებელმა ქარიშხალმა დაჰბერა. ქვეყანა აბობოქრდა. ხალხი დასებად დაიყო. ყველა თავ-თავის სურვილისაკენ მიიწევდა. დათიკო ჩაება საერთო ფერხულში.

დათიკოს მამას, უკვე მოხუცებულს პეტრეს, ისე ღრმად გასჯდომოდა ძვალსა და რბილში თავადების შიში და ქომაგობა, რომ ყველგან წინ აეჩხირა მათ მოწინააღმდეგე ახალთაობას.

ამის შემდეგ პეტრე ერთს დილას ვიღაცის ვენახში იპოვეს მკვდარი.

პატარაობითვე დაჩაგრული დათიქოს თავმოყვარე გულს ეს ღა აკლდა, რომ იმისი მამა „ხულიგანის“ სახელით მოკლული დაიმარხა. მამის სახელის აღსადგენად დათიკო უებრო მებრძოლად გადაიქცა.

ერთა შეუთანხმებლობისა და დასების მკვიდრად მოუწყობლობის გამო მოძრაობა დამარცხდა.

კნიაზ ლადომ სოფელი ააფორიაქა. დათიკოს ჯიბრში ჩაუდგა. არ ატარებდა: არც ტყეში, არც მინდორზე. ერთხანად ციხეშიაც დაამწყვდევინა, მაგრამ, რაკი ვერა დაუმტკიცა რა, ისევ გამოუშვეს.

დიდს გიჟირებაში ჩავარდა დათიკოს ოჯახი. ციხიდგან გამოსვლის შემდეგ, ოჯახი ფეხზე ველარ წამოაყენა, წელი ველარ გაიმართა. სიღარიბემ და უმწეობამ მიწასთან გაასწორა ამაყი დათიკო.

კიდევ გავიდა ერთი ახალწელიწადი. მას თან გაჰყვა ყველიერი, დადგა დიდმარხვაც. დათიკოს გაახსენდა წარსული. წარმოუდგა თავისი სიპატარავე. შეხედა თავის პაწია გიგლას და საგონებელში ჩავარდა მთელი ოც და ხუთი წლის ვაივაგლახით განვლილი დღეები ერთი ბოლმად მოეჩვენა:

აღდგომა მოტანებულია...—გაიფიქრა დათიკომ გულში.—ჩემ გიგლას თოფი უნდა ვუყიდო... შეშას წავიღებ ქალაქში, გავყიდი და უთუოდ მოვუტან თოფსა... შაურიანს კი არა, ექვს შაურიანსა...

დათიკო რომ ამ ფიქრებში იყო, ამდროს გიგლა თავისთვის რაღაცასა ჩიჩქნიდა. ქაბატოსაც — დათიკოს ცოლს სარეცხი ედგა.

დათიკომ გიგლას ხელი მოჰკიდა. მიიყვანა ახლო ჩაისვა კალთაში, ჩაჰკოცნა, ჩაჰკოცნა და დასვა ისევ

უკულმართობა

(მოთხრობა)

(დასასრული*)

XVII

თავადი იასონი იყო ძველი დროინდელი სასტიკი მებატონე თავისი ყმებისა. იმ ბნელ დროში, როცა ჯერ კიდევ კაცი მეორე კაცის სრული მონა იყო, სე ექცეოდა თავის ხელქვეითებს, როგორც მეფე, როგორც სულთამხუთავი, როგორც ღმერთი. გლეხებს ცეცხლის ალში ატარებდა. მის მფლობელობაში მყოფი მუდამ დიდ სიფრთხილეში უნდა ყოფილიყო, რომ ბატონის რისხვას ასცდენოდა, თორემ მისი სასჯელი ადვილი ასატანი არ იქნებოდა. ყოფილა ისეთი შემთხვევა, რომ კნიაზ იასონს დამნაშავე კაცის ხეზე თოკით თავდა-ყირა ფეხებით ჩამოუკიდვინებია და მის ცოლ-შვილისთვის უცქერინებია, ქვეშ სუფრა გაუშლევინებია და მანამ არ უსადილნია, არ ჩამოუხსნევინებია. ახლა, ვაი იმ ურჩის ბრალი, რომელიც უარს იტყოდა და არ დაეხმარებოდა დამნაშავის თოკის მობმაზე და ჩამოკიდებაზე. თითონაც ის დღე დაადგებოდა. ამისთანაებში კნიაზ იასონი იოანე მრისხანესა ჰგვანდა.

შემდეგ, როცა დადგა, ის მომატყუებელი, კურთხეული დრო და ალექსანდრე მეორის მოწყალებით ყმები ბატონების მონობიდან ზემოდან განთავისუფლდნენ, პირველ ხანად ძალიან ეჩოთირა კნიაზ იასონს სასჯელის უფლებების ჩამორთმევა, მაგრამ, როცა მიხვდა განთავისუფლების დედა აზრს, რომ მონები ისევ მონები იქმნებოდნენ, რადგანაც მიწა-წყალი სულ ბატონებს დარჩათ და უმიწა-წყლოთ კი ნაყმევები ისევ ამათ ხელში ჩაცვივოდნენ, თანდათან შეეჩვია და ახლა თავისუფალი, არაფრის მქონე გლეხი დროის საფერ იარაღად გამოიყენა.

ამნაირად, კნიაზ იასონი გლეხს ამუშავებდა, ამუშავებდა და როცა აღარ ენდომებოდა, პანღურს ჰკრავდა ხოლმე.

ასე მოექცა დათიკოს მამას, პეტრე ბერიაშვილსაც. პეტრეს უფლებები გადასცა პეტრესაგან ნაშოვნ მოჯამაგირეს, ვანო კენჭუაშვილს.

ყველანაირად გაუბედურებულ პეტრეს ჩამოერთვა: ვენახიც, მარანიც და არსებობის სახსარ მოსპობილი თითო ჭიქა არყისა და ღვინისათვის ყველას უკან დასდევდა.

დათიკო კი ჯერ ისევ ბატონიანთ მონობას განიცდიდა. მისი მამის მოადგილე, ახალი მოურავი, ვანო კენჭუაშვილი, თანდათან როგორღაც უკმაყოფილებას იცხადებდა ბატონების წინაშე დათიკოს იქ ყოფნაზე: „აქ დასაყენებელი არ არისო“.

არ გაიარა დიდმა ხანმა, რომ ახლად დაქორწილებული, იასონის მემკვიდრე, პატარა კნიაზ ლადო დათიკოს წაეჩხუბა. ჩხუბის მიზეზი იყო ვანო კენჭუაშვილის გასათხოვარი ქალი, რომელსაც კნიაზი ეარშიყებოდა... დათიკოს ბუნებითვე პირდაპირ, სამართლიანი ხასიათი დაჰყვა. არ ეხერხებოდა პირმოთნეობა და ლაქუცი. როცა ეისიმე საქციელი არ პოეწონებოდა უკმაყოფილებას პირშივე აგრძნობინებდა. რასაკვირველია, არც ბატონს და არც ქალბატონს ამისთანა მეთვალყურე არ მოეწონებოდათ.

დათიკო დაითხოვეს.

მალე დათიკოს აეჩნდა საცოლე, რომელსაც სახელად ქაბატო ერქვა. მისცეს ლოგინი, რაღაც-რაღაცები და ათი თუმანიც ფულად. გლეხისათვის ათი თუმანი მთელი სიმდიდრეა!

ამ ფულით დათიკომ იყიდა უღელი კამეჩი და მერმე თავის ნიკორასთანა და ლომასთან ერთად თითონაც შეება ცხოვრების ქარტეხილში.

XVIII

კიდევ გავიდა დრო და ღამი. ბუნების სამართალმა არ შეანარჩუნა კნიაზ იასონსაც ანგარიში მოსთხოვა. სურვილის მუდმივმა ასრულებამ, სხეულის განებივრებამ და გულის-თქმის აყოლამ ადრე დაუდუნა ძარღვები. ხორცი დაუჩვილდა. შენობა სალტებით აიკრა და დამპალი, ფუღურო ვერხვივით ძალისძალად-ღა იმაგრებდა თავს. გავლენა სრულიად დაჰკარგა. შინაურებს ახლა მეტად-ღა მიაჩნდათ მისი მირთმევა-მორთმევა. ხშირად აღარც კი იცოდნენ, მოხუცებულს ბოსელში ეძინა, თუ საბძლის ბოლოზე.

ერთს ზამთარში მოხუცებულმა იასონმა დილით ადრე აიღო ჯოხი, ზედ დაებჯინა, იარა, იარა და სადილობის დროზე პანპალით მიადგა კარებზე „თავადების მოწყალე“ კნიაზ მიხეილს.

*) იხ. „სახალხო გაზ.“ N 129.

დება კვირას.—17 ოქტომბერს. აეროპლანი უკვე ჩამოიტანეს დღეს უტოჩკინსაც მოელიან.

✦ საზოგადოება „განათლება“. ტფილისის საზოგადოებამ „განათლება“-მ დაადგინა 29 ოქტომბერს ჩვეულებრივი ისტორიული საღამო გამართოს.

✦ დაპატიმრება. 10 ოქტომბერს ღამით ტფილისში ბინა გაუჩხრიკეს და შემდეგ დაპატიმრეს ჟურნალ „თეატრი და ცხოვრების“ რედაქტორი იოსებ იმედაშვილი დაპატიმრების მიზეზი არ იციან.

✦ უფასო სკოლა. სოხუმის საქველმოქმედო საზოგადოებამ ქ. სოხუმში დაარსა უფასო სკოლა ღარიბ მოწაფეთათვის. ამ სკოლაში ასწავლიან ქრა-კერვას. მოწაფეთა მიღება უკვე ღაიწყო. სულ მიიღებენ 40 ბავშვს.

✦ გვირგვინების გატაცება. „ბაკუ“-ს სიტყვით, კაპიტან მიცევიჩის საფლავიდან მოუპარავთ 150 გვირგვინი.

✦ ლექცია ფრენის შესახებ. ივანიცკის თეატრში 10 ოქტომბერს ბ-ნმა გაუსმანმა ლექცია წაიკითხა ფრენის შესახებ. ლექციას ხალხი ბლომად დაესწრო.

✦ ფულის გაფლანგვა. ოზურგეთის ფოშტა ტელეგრაფის განყოფილების უფროსი ასათიანი, რომელმაც 100 ათასი მანათი სახელმწიფო ფული გაფლანგა, უკვე შეიპყრეს. პირველად ასათიანი უარს ამბობდა მერე კი გამოტეხილა და უთქვამს, რომ დიდიხანია, რაც წვრილ-წვრილად სახელმწიფო ფულსა ვფლანგავდიო. გამომძიებელს აზრით ამ საქმეში ასათიანს სხვებიც უნდა მოხმარებოდნენ, სასტიკი გამოძიება სწარმოებს.

✦ ახალი ქართული პიესა. როგორც გადმოგვცეს ჩვენ ახალგაზდა დრამატურგს ნ. შიუკაშვილს ახალი დრამა დაუწერია და კიდეც გამოუგზავნია ერთის ცნობილის მოღვაწისათვის გადასაკითხავად.

✦ ქალაქის საფინანსო კომისიამ ამ დღეებში განიხილა მოხსენება ქალაქის სანიტარო ინსპექტორის ბ-ნ სტეფანოვის მოხსენება, რომლითაც იგი საქმიო მოსამსახურეთ. ჯამაგირის ძომატებას თხოულობდა. ბდკომისიამ დაადგინა: არამც თუ ჯამაგირების მომატება, პირიქით კარგი იქნება ყველამ ჯა-

---

თავის ადგილას. მერმე წამოდგა და ცოლს უთხრა: „ტყეში მივდივარო“. გამოიყვანა თავის ბოჩოლები შაბა დანჯღრეულ ურემში, ტყის გზას გაუდგა.

XX.

საღამოზე დათიკო ტყიდგან ადრე დაბრუნდა. აღელვებული იყო. ეტყობოდა, ვიღაცას უსამართლო ხელი შეჰხებოდა!

ქაბატო გაეგება და შემკრთალმა ჰკითხა:

— რა ამბავია, დათიკო, ეგრე რაია ხარ?!. ბოჩოლები რა უყავ?!.

— ხარებიც ცულიცა და ურმიც „ლესნიჩმა“ წიმართვა...—მოწყვეტით უპასუხა დათიკომ.

— ეი, ეი!.. გაუხმეთ ხელები!.. ახლა, რაო? აღარ მოგცემთო? რას ამბობენ?

— „არაო“!..

დათიკო უგემურად აძლევდა მოკლე პასუხს. ცოლი კი ცდილობდა რამე სანუგეშოს გაგება:

— ბატონი კი ნახე?

— ვნახე! ბატონიცა ვნახე!..

— მერმე, რაო? არ დაგიბრუნებო?

— არაო!..

— რატომაო? იქნება არა სთხოვე?!.

— ვსთხოვე! ბევრჯელა ვთხოვე!.. მაგრამ თხოვნამ არ გასჭრა...— ღმერთო, რადა გვეშველება?—წუწუნებდა ქაბატო.

— ვნახოთ! დაიგმინა დათიკომ და ღრმად ჩაფიქრდა.

XXI

აღდგომა დღე იყო.

ეკლესიაში ქადაგებდა ღვდელი. ყველაზე წინ იდგა ბატონი „კნიაზ“ მაგირებისდაიკლონ, რადგანაც ქალაქის კასსადიდ გაჭირვებაშიაო.

✦ ფრენა ზაიკინის გაფრენა ტფილისში დანიშნულია 15, 16, და 17 ოქტომბრისთვის. ზაიკინი ტფილისში გუშინ უნდა ჩამოსულიყო.

✦ სასადილო მოწაფეთათვის. 10 ოქტომბერს გაიხსნა კავკასიის სომეხთა საქველმოქმედო საზოგადოების სასადილო მოწაფეთათვის აბას-აბადის მოედანზე. რადგან მზრუნველთა რიცხვი ბევრია, გამგეობამ გადასწყვიტა ჯერჯერობით მარტო 300 მოწაფისთვის გაიღოს სადილი. ესევე გამგეობა სთხოვს ქალაქსა და სხვა კერძო ქველმოქმედთ თავისი წვლილი არ დაიშურონ, სასადილოს დახმარება გაუწიონ და მით ღარიბ მოწაფეებს შეძლება მისცენ იქონიონ საღი სადილი თვიური ფასი სადილობისათვის ცხრა აბაზია.

✦ სამღვდელო პირთა გადაყენება. გაზ. „სურანდავი“-ს სიტყვით, სომეხთა კათოლიკოსის განკარგულებით ცუდ ყოფა-ქცევისათვის გაუკრეჭიათ თერთმეტი მღვდელი, ორი არხიმანდრიტი და ორი დიაკვანი. სამს არხიმანდრიტს კი თავის სურვილისამებრ გაუხდიათ ანაფორა.

✦ გაზეთის დაკეტვა. დაიკეტა ქართული გაზეთი „ახალი აზრი“.

ს. ა. მურომცევი

მიმდინარე ოქტომბრის 5, გარდაიცვალა ცნობილი მოღვაწე და პირველ სახელმწიფო სათათბიროს თავმჯდომარედ ნამყოფი ს. ა. მურომცევი. მისმა გარდაცვალებამ რუსეთის მთელი მოწინავე ნაწილი გლოვის ძაძებში გაჰხვია. ყველა გაზეთები გულწრფელის მწუხარებით აღნიშნავენ მის დაკარგვას და მის ნიშანდობლივს ღირსებას ახასიათებენ.

გაზ. „რეჩი“ სწერს: „ორი თვეც საკმარისი იყო, რომ განსვენებული ს. ა. მურომცევი მთელის რუსეთისათვის უძვირფასეს ადამიანად გამხდარიყო, როგორც ღირსეული თავმჯდომარე რუსეთის პირველ საკანონმდებლო დაწესებულებისა.

იგი მართლაც რომ ღირსეული იყო ამ უმაღლეს დაწესებულების თავმჯდომარეობაში: ღირსეული ხელმძღვანელი კამათისა, სასტიკი, მაგრამ სამართლიანი, ცენზორი ყოველის ზედმეტად წარმოთქმულის სიტყვისა, რომელიც არ შეეფერებოდა სახელმწიფო სათათბიროს უმაღლეს ღირსებასა და დანიშნულებას.

თუმცა განსვენებული წევრი იყო სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატთა უმრავლესობის ჯგუფისა, მაგრამ მუდამ ზრუნავდა უმცირესობის უფლებანიც სამართლიანად და კანონიერად დაეცვა და პარტიული მიდგომილება არაოდეს არ გაიოუ?ენია.

განსვენებულის დაკარგვით, რუსეთის განმათავისუფლებელი მოძრაობა ისეთ საუკეთესო მესვეურსა ჰკარგავს, რომელიც ყოველის ძალღონით მოწადინებული იყო თავის გარშემო ყველანი გაერთიპირებინა და განსაზღვრულ მიზნის მისაღწევად მედგრად ევლო.

ვის არ ახსოვს მისი პირველი მისალმება სათათბიროსადმი, როდესაც თავმჯდომარედ იქმნა არჩეული (1906 წ. 26 აპრილს):

„დიდებული რამ ხდება. ხალხის უფლება მუდმივ მოქმედსა და სამართლიან კალაპოტში ყალიბდება, ხელშეუხებელ და გარდუვალ კანონებზე ემყარება და მისი თავდები ეს საკანონმდებლო დაწესებულებაა. დიადი საქმე ჩვენც უმაღლეს მოვალეობას გვაკისრებს და თავგამოდებულ შრომისათვის გვიწვევს. დაე, ეს შრომა გამომდინარეობდეს და ემყარებოდეს კონსტიტუციის უფლებაზე და სახელმწიფო-სათათბიროს სრულ უფლებათა განხორციელებაზე“.

როდესაც პირველი სათათბირო დაითხოვეს და ვიბორგში გაქცეულმა დეპუტატებმა, ხალხის მიმართ მოწოდება (მანიფესტი) გამოცეს, განსვენებული მ. ა. მურომცევიც სამართალში მის კეს. ამ საქმის გარჩევის დროს, განსვენებულმა, სხვათაშორის, შემდეგი სთქვა:

„თქვენ გიკვირთ, რომ სახელმწიფო სათათბიროს თავმჯდომარე სხვა დეპუტატებს არ ჩამოშორდა და მათთან ერთად ვიბორგში გაემგზავრა, რათა ყველა პარტიები გაეერთიანებინა და ხალხს ამორჩეულთა უფლებას გამოსარჩლებოდა?

მაგრამ, მიბრძანეთ, ვინ არის ამ შემთხვევაში მტერი? პარტიები ხომ ერთიანდებიან ხოლმე, როდესაც გარეშე მტერი მოადგება, როდესაც ჯერ ერთ ტომი შემოესევა ქვეყანას, როდესაც სამშობლო აწიოკებისაგან უნდა დიფარონ?

მაგრამ განა თავის საკუთარი ხალხი შეიძლება მტერი იყოს?

ხალხი განა მთავრობის მტერი შეიძლება იყოს?.

განა ხალხი პარტიის მტრად უნდა გამოვიდეს?.. ასეთი საკითხები საშიალო საუკუნოებისაკენ გვაბრუნებს, როდესაც სახელმწიფოს მკვიდრნი ორ წყებად იყოფებოდა: დამორჩილებულნი და გაბატონებულნი. ციახ, მაშინ მთავრობა, რომელსაც იარაღის ძალით ჰყავდა დაპყრობილი ხალხი, მართლაც მას მტრად აღიარებდა... თქვენ გითიოებენ, რომ ასეთი შეხედულება მამულიშვილურიაო... არა, აქ არავითარი მამულიშვილობა არ არის და ვერც სიტყვები მიპოვნია, რომ ჩემი გულის წყრომა გამოვსთქვა ასეთი არა-სახელმწიფოებრივ, დასკვნის წინააღმდეგ. როდესაც მთიდან ღვართქვავ მოსკდება და სოფელს წალეკვას უქადის, მაშინვე მიაშურებენ, რომ გოლორყურეები ჩაყარონ და გეზი აუქცეონ დაქანებულ ღვართქაფს.. ხოლო ვინც კი ჰფიქრობს, რომ ღვართქაფის აცილება ამ გვარად შეუძლებელია, იგი სხვა საშუალებას მიმართავს: იგი სახლების წინ ღრმა არხებს გასთხრის, რომ თავის კარამიდამო ამ გზით მაინც გადაარჩინოს“....

მუდამ დინჯი და დარბაისელი, მუდამ გულკეთილი, იგი არასოდეს არ აიმაღლებდა ხმას სხდომების დროს... და სწორედ მის გონივრულ ტაქტიკის შედეგად უნდა ჩაითვალოს ის, რომ თუმცა მის თავმჯდომარეობის დროს ცხარე და აღელვებული კამათიც ხშირად მომხდარა, მაგრამ პურიშკევიჩისებული უწმაწური ლანძღვა-გინება სათათბიროში არავის სმენია.

დღეს მისი გვამი მიწის წიაღს ებარება.

მაგრამ მისი სული, მისი აზრი, მისი საყვარული სამშობლო ქვეყანისა და ადამიანისადმი გულში გამჯდარი აქვთ, როგორც მის ამხანაგებსა და მეგობრებს, ისე მის მტრესაც კი. მის სახელს განახლებული რუსეთი მუდამ-ჟამს სიყვარულითა და სასოებით მოიხსენიებს, რომელ-

---

ლადო თავის ცოლშვილითა და მოწიწებითა ლოცულობდა. ერთ გვერდზე ახლდა თავისი ტყის ყარაული, „ლესნიჩი“ შაკრო ონიაშვილი და მეორე გვერდზე მოურავი, ვანო კენჭუაშვილი.

იმათ უკან, ხალხის სილრმეში მყოფი დათიკოს გული ჯავრისაგან სივდებოდა. სული უშფოთდებოდა. უტეში ხელი ჩაეყო და უცნაურად გამოიყურებოდა.

ხალხი სულ განაბული ისმენდა ღვდლის ღაღადისს, ყველას სახეზედ ღიმი უკრთოდა, მხიარულობდა გარედ ბავშვებს გაჰქონდათ მხიარული ჟრიამული. უჩვენებდნენ ერთმანეთს საღდგომო საჩუქრებს და ეჩქარებოდათ კირკიტი კვერცხების დაკვრა.

— ქრისტე აღსდგა!.. — მესძახა გალობის შემდეგ ღვდელმა და ამ ხმას ბანი მისცა აღფრთოვანებულმა ერმაც:

— ჭეშმარიტად!..

ამ დროს უცებ დამბაჩამ დაიქექა „კნიაზ“ ლადომ გულში მწვავე ცეცხლი იგრძნო, გონება აერია, თვალთ დაუბნელდა, დატორტმანდა და მიწაზე დაენარცხა.

ხალხი აირია. დათიკო ვენახებისკენ გაჰქანდა.

—

დათიკო ახლაც ცოცხალია, მხოლოდ თავის სამშობლო ქვეყანაში აღარ არის. დაავადმყოფებული წევს. სევდით სავსე იგონებს წარსულს, ნატრობს გიგლას გულში ჩახუტებას და მწუხარებით ითვლის თავის მწარე დღეებს,

ქაბატო მუცელს გადაჰყვა.

პატაია გიგლა ქმარშვილიანმა

---

*) გამლევთ ადგილს ამ წერილს, თუმცა ეს ჩაგანი წინად ბ-ნ ი. ფანდზავასაც ჰქონდა განხილული. რედ.

ცხლე ამ სახელოვანმა ადამიანმა შესწირა თავის სამშობლოს და ხალხის სამსახურს.

ილიას ჩანგის ელერის საგანი ორნაირია. პირველყოვლისა მგოსანი მეუერის მისთვის, რომ „წარუძღვეს ერს წინ, რომ ერის მოძმედ იყოს ქმენვასა და სიხარულში“, და შემდეგ იგი შეუპოვარ ომს უცხადებს კერძოდ, თავის სამშობლოში გამეფებულ რეჟიმს ბატონყმობისას და საზოგადოდ კი სოციალურ უთანასწორობას ყველგან. ამნაირად ილიას პოეზიის მთავარ ლატივად ხდება მოტივი ეროვნული და სოციალური. ამ ორს მოტივს თანაბარი ადგილი უჭირავს მის შემოქმედებაში. ჩვენი წერილის საგანია გათვალისწინება, მხოლოდ სოციალური მხარისა ილიას ნაწარმოებში.

ქართველებს ყველაფერეში, როგორც ავში, ეგრედვე კარგშიაც უკიდურესობა გვჩვევია. ამიტომა, რომ ბატონ-ყმობა არსად სხვაგან არ ყოფილა იმდენად საზიზღარი და აუტანელი, როგორც ეს ჩვენში იყო. მართლაც საშინელი და გულშემზარავი იყო საქართველოში ბატონ-ყმობის ხანა. მან აღმოუფხვრელი კვალი დაჩნია ჩვენ საზოგადო ცხოვრებას, იმდენად დააქვეითა და დააუძლურა იგი, რომ სათუოდ გახადა მისი კვლავ გასწორება და გამობრუნება.

ქართველი თავად-აზნაურობა, როგორიც დარაჯად უდგა ჩვენს ქვეყანას და იცავდა მას მოზღვავებულ მტრებისაგან რამოდენიმე საუკუნის განმავლობაში, ჟამთა ვითარების გამო, ივიწყებს ძველს ქვეყნობას და ზნეობას და ხდება უსასტიკესი

ნის მოსაგალს ხომ რუდარ იკითხავთ მაისის კაშუდმებელმა წერილებსა. მეორედ ხანგრძლივმა გვალვამ გზა ხელ მოდად გაუფუჭა, ხალხი დიდ საგონებელშია. მიწის მუშა.

—

ს. ქარელი (მლოცველებზე თავ დასხმა). ს. ქარელიდან ჩრდილოეთ—დასავლეთის მხარეს, ათი ვერსის მანძილზე, მთაში არის ძველთაგან ნაშთი ეკლესია „სარგის წმიდა გიორგი“. ამ ეკლესიის სასწაულთ მოქმედებებზე ბევრი ხმებია ხალხში გავრცელებული და და ბევრი მლოცველიც მიდის საქართველოს სხვა და სხვა კუთხიდან.

მლოცავთა დენა იწყების ხომე აპრილის 23 დ—ნ და ნოემბრის 182 ოთვეულთვის მის კარს მლოცავი ხალხი კამოუდევედთ. თუმცა არეულობის დროს მლოცავთა რიცხვმა იკლო, მაგრამ ეხლა, 1008 წლიდან, ისევ წინანდებურად იწყო ხალხმა დენა.

2 ს ოქტომბერს დიდი ძალი მლოცავი ხალხი შეიყარა „სარგეს“ კარეშე; ჯერ ხალხი არც კი დაშინაურებულიყო, რომ იქით ტყიდგან ჩამოვიდა ხუთი შეიარადებული უმაწვილი კაცი; შეიარადებულები იყვნენ სამ ხაზიანი თოფებით, ბერდანკებითა, ნაგანის რევოლვერებითა, ხანჯლებითა და ოთხოთხი პატრონტაშებითა, რომლებშიაც უთვალავი პატრონები ჭედნდათ. მოსულისთანავე დაერიენენ მლოცველებს და წაართვეს ვისაც რა კაბნდა: ფული და ვერცხლეული; წაართვეს აგრეთვე ადგილობრივ მთავარს მ. ბ. ნიკოლაშვილს სანთლის ფული და სხვა შემოსავალი თუ რამე იყო და შემდეგ შეუდგნენ ლოთობასა და დროს ტარებასა; ამოსავალ გზებზე ეარაულები დაუყენეს და მლოცველებს ვისაც დვინო და არაყი ჭონდათ ამათმა შეცდომა შეანთქმა. სმის და ქეიფის დროს შეინიშნეს ერთი 16—17 წ. უმაწვილი ვინმე მადრაძე და მოინდომეს მისი მოკვლა; ეს მადრაძე ეოფილა, რომელიც ამბობენ, ძმისწული ქუმსი მადრაძისა, რომელიც ამას წინად მოგვლეს ს. ხოსოში, ორმა აქეთ-იქიდან გვერდებში მისცეს ხანჯლები და მესამემ თოფი დასდო გულზე: იქ მეოფეთ მადრაძის დედამ და დებმა რა დაინახეს ეს სურათი, გაჰწარებდა მისცვივდნენ მსხვერპლის დასახსნელად, მაგრამ ავაზაკებმა მძიმეთ სცემეს ჭმათ თოფის კონდახებითა და დამტვრეულ დაჩეჩქვიდები გვერდზე მიჭეარეს. შემტარვალთ თავისივე ქვეყნისა. გარდა იმისა, რომ ჩვენმა ბრწყინვალე წოდებამ სამუდამოდ დაივიწყა თავისი სამშობლო, იგი მიეცა უზრუნველს, სხვის შრომაზე დამყარებულ ცხოვრებას და ქვეყანაზე არაფერი ზრუნვა მას არ აინტერესებს. ის სარგებლობს თავისის უფლებებით და უმოწყალოდ ავიწროებს გლეხ კაცობას, რომელიც შეადგენს მის საკუთრებას, და ეპყრობა ისე როგორც სურს და მოითხოვს პირადი ინტერესი.

სამშობლო მხარეში დაბრუნების უმალ ილია იწყებს ღრმად დაკვირებას და შესწავლას ჩვენის ცხოვრების პირობებისას. მან გადასწყვიტა თავის ქვეყნის სამსახური, რაც ძალი და ღონე შესწევდა, მაგრამ რაც უფრო უკვირდებოდა მგოსანი ჩვენი ქვეყნის მდგომარეობას, მით უფრო გული უწყლულდებოდა მას ცხოვრების დაქვეითებისა გამო. ძნელია სულით ამაღლებული ადამიანისმდგომარეობა, როცა მას უხდება სწავლება და მოქმედება ზნეობითდაცემულ და დავარდნილ საზოგადოებაში, რადგანაც იგი არავისაგან არ მოელის თანაგრძნობას და დახმარებას. სწორედ ამ გარემოებამ ათქმევინა ჩვენს მწერალს შემდეგი სიტყვები: „ჩემი ტანჯვა მხოლოდ ის არის ის არის მხოლოთ სავალალო და სამწუხარო, რომ ამდენ ხალხში კაცი არ არის რომ ფიქრი ვანდო, გრძნობა ჩემი განუზიარო“. მიუხედავად ამისა მაღალის აზრებითა და გრძნობით აღსავსე მგოსანი ჩვენი არ იტეხს გულს და არ ანებებს თავს ქვეყნის სამსახურს, რადგანაც იგი ღრმად და-

დეგ მთავარი ნიკოდიშვილი და ხალხი შეეგებრა არ დაუდგარით სისხლი უმანკო უმაწვილისა და ამნაირად გაუშვებინეს ხელიდან, თუმცა კი საბრალო უმაწვილი ან ნატემობისა და ან შიშის მსხვერპლი შეიქმნება. ამნაირად, იჯერეს რა გული ეოველ გვარი ავაზაკობითა, შემდეგ ისევ სმა და ქეიფი დაიწყეს, მაგრამ დამის ორი საათის ნახევარზე საიდგანღაც გაჩნდა ექვსი სტრაფნიკი; შეიტეეს რა ავაზაკები მთი მოსვლა, დაუწყეს სროდა; მათაც სროდითვე გასტეს პასუხი; ავაზაკები ეკვდესიას კედელს ამოეფარნენ, ხოლო სტრაფნიკები ხეებსა, მაგრამ მალე სტრაფნიკებმა უკან დაახიეს, ავაზაკებმა ამით ისარგებლეს და ტეეში შეეიდნენ, საიდგანაც დაიწყეს სროდა; ორთავე მხრიდან სროდამ ოთხ საათამდის გასტანა, შემდეგ შესწყდა. სტრაფნიკებს რომ თავი გამოედოთ და გამბედაობა გამოეჩინათ ისარგებლდენ მით სიმთვრალით და ეეველას ან დაიჭერდნენ, ან დახოცავდნენ.

მეორე დილით მოეიდა მთავრობის მამასახლისი ფილიშვილი და შემდეგ ადგილობრივ ბოქაული სტრაფნიკებით. დასთვალიერეს ადგილი, საიდგანაც ისროდნენ, და აკრიფეს ორი ჯამი პატრონის გილზები, და, თუმცა ავაზაკები იქვე ტეეში ისხდნენ და გემრიელად გაკეთებულ ეურმას შეექცეოდნენ, მაგრამ მით ვერა კიგეს რა და დაბრუნდნენ ქალაქშეეე. ავაზაკები კი იქიდან გადასულან ს. წიელიანში ბაწოდილან კალოზე დადგმულ თივაში და დაუძინიათ; დამის სამ საათზე გადგომეთ და უნახავთ რომ ერთი თოფი ვიდაცას წაედო. ეჭვი მიუტანიათ ორ ახლო მცხოვრებ მეკვლეებზე. მოუთხოვნიათ თოფის დაბრუნება, მაგრამ მათ თოფის წადებაზე უარი განეცხადებათ. ავაზაკებს ბევრი არ უფოფმანიათ, ორთავენი დაეხოცნათ. ეს მეათე მკვლელობა არის მათგან ბადენილი ამ ერთი წლის განმავლობაში. ახლა კიდევ რამდენს ემუქრებიან სიკვდილი, დასჯას სათავადავი არ აქვს, ხალხი ძლიერ შეეწეროეულა და არ იცის რა ქნას!!

ია ᲓᲐᲛᲮᲬᲠᲔ.

ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ ᲓᲐ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐ

ქართული თეატრი. კვირას, 10 ოქტომბერს, ქართულმა დრამატიულ მა დასმა დასდგა ბ ნ. ᲘᲘუკაშვილის

რწმუნებულია, რომ ხანგრძლივი შრომა, შრომა გულ-წრფელი და შეუწყვეტელი თავისას იქმს და დღეს საღათას ძილს მიცემული ერი კვლავ გამოიღვიძებს და შეიგნებს თავის დაცემა-დაბეჩავება. ამ აზრით აღფრთოვანებული პოეტი ცამოდის სამუშაოდ და გაბედულად იწვევს თავის გარშემო ყოველ შეგნებულ და გულ-შემატკივარ მუშაკთ, თვითონ ჰხდება მათი ბელადი და კისრულობს დიადს საქმეს ცხოვრების მოწყობისას. საქართველოში პირველად ილიამ აღიმაღლა მედგარი და მძლავრი ხმა ბატონ-ყმობის წინააღმდეგ. პირველი პროტესტი ამ რეჟიმს მან კიდევ რუსეთში გამოუცხადა, სადაც მოწინავე რუსებთან ერთად პოეტი მხურვალე მონაწილეობას იღებს ბატონ-ყმობის გაბათილების საქმეში. თავის სამშობლოში დაბრუნების უმალ იგი შეუდგა ბატონ-ყმობის საწინააღმდეგო იდეების გავრცელებას. მისი ლექსი „მესმის, მესმის“, დაწერილი 1871 წ., წინამორბედია ჩვენის ახალის ცხოვრებისა. მასში მგოსანი, აღფრთოვანებული „ხალხთა ბორკილის მტვრევის ხმით“, რომელიც მას მოესმის უცხო ქვეყნიდამ, შენატრის იმდროს, როდესაც ამგვარსავე ხმას გაიგონებს თავის მამულში.

ამნაირად მწერალმა აშკარად ომი გამოუცხადა ბატონ-ყმურ რეჟიმს სვენში და მას შემდგომ არ შეუწყვეტია მასთან ბრძოლა უკანასკნელ დღემდე. პირ-იქით შემდეგში მისი ბრძოლა იყო უფრო წინ-დახედული და შეგნებული და მასთან უფრო ნაყოფიერი და მძლავრი, ვიდრე დასაწყისში.

ახალი პიესა „გამხმარი ფოთოლი“. ეს ახალი პიესა გაცილებით სუსტი აღმოჩნდა იმავე ავტორის პიესაზე, რომელიც ამას წინად დასდგეს. უმთავრესი აზრი, რომლის განვითარებასაც სცდილობს ავტორი, ფრიად მარტივია. გამოყვანილია ცოლ-ქმართა ორი წყვილი: არჩილ ლომაური ცოლით—კატოთი (ქ-ნი ა. ბერერეტა) და ლევან არდელი (ბ-ნი შალიკაშვილი) თავისი ცოლით—თამარითი (ქ-ნი ნ. დავითაშვილი). თამარსა და არჩილს ერთმანეთი შეუყვარდებათ და თავს დაანებებენ—პირველი ქმარს, ხოლო მეორე—ცოლს. აი მთელი შინაარსი პიესისა. თემა თავად ძალიან დაძველებულია და ამიტომ ყოველგვარ ინტერესსაც იქნებოდა მოკლებული, თუ ავტორმა განსაკურებულ რამ სიძლიერით არ დაგვისურათხატა ფსიხოლოგიური მომენტები და ნათლად არ ჩამოაყალიბა მომქმედ პირთა ხასიათი. ეს კი ავტორს სრულიად ვერ მოუხერხებია. პიესაში გაჭიანურებელ დიალოგების მეტი არაფერია. არავითარი მოქმედება, არავითარი სიცოცხლე არ ემჩნევათ მომქმედ პირთ. ისინი ყველაზე მეტად თვითონ ლაპარაკობენ თავიანთ ხასიათზე, ან უკეთეს შემთხვევაში, ერთმანეთს ახასიათებენ იმის მაგივრად, რომ მოქმედებამ, ე. ი. თვით მათმა საქმემ აღმოაჩინოს, როგორც ხასიათი, ისე გრძნობა, რომ დესაც ერთი მოქმედი პირი მეორეს ეუბნება—შენ ძლიერი ხარო, ეს მის სიძლიერეს ვერ ამტკიცებს. ბ-ნ შიუკაშვილის გმირების ხასიათი კი მხოლოდ ამნაირის სოციალურ განმარტებებში იშლება. ამიტომ ისინი ყოველთვის უსიცოცხლო არსებად ეჩვენებიან მაყურებელს.

თამარსა და არჩილს ერთმანეთი უყვართ. მაგრამ ისინი ხელ შეკრულები არიან ოჯახურს ცხოვრებით. პირად ბედნიერების მისაღწევად ისინი იძულებულნი ხდებიან დაარღვიონ საუკუნოთ შემუშავებული ზნეობრივი ნორმები, დაარღვიონ სიწმინდე ოჯახისა და ამ უკანასკნელის ინტერესები თავის პირად გრძნობებს შესწირონ. ასეც იქცევიან. თამარას უადგილდება ამ ზნეობრივ ნორმების დარღვევა, არჩილს კი მოვალეობა ოჯახისადმი მძიმე ლოდივით

ილიამ დაიწყო მით, რომ თავის უკვდავ ნაწარმოებში დაგვიხატა ნამდვილი სურათი ბატონ-ყმური დამოკიდებისა და მისი შედეგებისა ჩვენში და ამით ამცნო ქვეყანას, თუ როგორ წუმპეში ყოფილა ჩაფლული ჩვენი საზოგადოება. მებატონეებმა ლუარსაბ თათქარიძეში იხილეს თავის თავი და მათმა შვილებმა დათიკოში დაინახეს საკუთარი სურათი და ღრმად აღშფოთებულნი გულზე ბრაზი მოსდიოდათ, რომ მათი ყოფა ცხოვრება და საქციელი გამომზვერებულ იქნა ქვეყნის დასანახად. ვერც თხოვნამ, ვერც მუქარამ და წყრომამ ვერ შეაჩერა ჩვენის მგოსნის კალამი, რომელიც, რაც დრო გადიოდა, უფრო მომეტებულის სიცოცხლით და ძლიერებით გვისურათებდა მაშინდელს ჩვენ ცხოვრებას. ერთის სიტყვით, თავის უკვდავ ნაწარმოებში, რომლის საგანი იყო გაცნობა ჩვენის ბატონ-ყმურის ცხოვრებისა მთელის თავისი ღირსება ნაკლულეანებით, პოეტმა ნათლად შეასრულა მიზანი თავისი და მართლაც საოცარის სინამდვილით და ოსტატობით გადავიშალა თვალ-წინ ჩვენი დაავადებული ცხოვრება და ნათლად დაგვანახა ყველა მისი წყლული. ეს შეასრულა მან თავის სამ რეალისტურ ნაწარმოებში, სახელდობრ: „კაცია ადამიანი“, „გლახის ნაამბობი“ და „კაკო ყაჩაღი“, რომელთა შინაარსის განხილვას ჩვენ აქ არ შეუდგებით. ვიტყვით მხოლოთ, რომ ამ ნაწარმოებით იწყება ახალი ხანა ქართულს სიტყვა-კაზმულ ლიტერატურაში. ხანა რეალიზმისა, დამფუძნებლად და საუკეთესო წარმომადგენლად ჩვენში უსდა ჩაითვალოს ჩვენი დიდებული მწერალი.

ᲐᲜᲓᲠᲔ ᲗᲝᲛᲠᲐᲫᲔ.

(შემდეგი იქნება).

ოზურგეთი. როგორც იქნა გაეღირსა ერთი წარმოდგენის დადგმა.

შაბათ, 2 ოქტომბერს, ალ. ჯაყელის რეჟისორობით წარმოდგენილ იქნა „ბატონი და ყმა“, დრამა 3 მოქ. თ. დადიანისა. წარმოდგენამ საზოგადოთ, გვარიანად ჩაიარა. კარგები იყვნენ—ალ. ჯაყელი (გაბრო) გ. კვაშალი (პეტია) და ყ. ქარცივაძე (დათიკო).

შემდეგ ითამაშეს „თაიგული“ ვოდ. ერთ მოქ. ქუთათელაძისა. აქ საუცხოოდ შეასრულა მოსამსახურის როლი ა. ჯაყელმა დანარჩენ არტისტებზე მხოლოდ ჩვეულებრივი სიტყვა ითქმის: „ანსაბლს ხელს უწყობდნენ“.

ორიოდე სიტყვა დასოწრეებზე: მოქმედების დროს ხშირად ისე დაიყვირებნენ ხოლმე ხმა მაღლა: რომ გეგონება ვიღაც მხეცი შაპოიჭაო.

დროა საზოგადოება შეეჩვიოს თეატრში თავის დაჭერას, როგორც ეს წესი და რიგია.

საჭიროა ზომები იქმნას შიდებული, რომ ყველა თავის ადგილზე იჯდეს, ამა ერთი მითხარით რასა ჰგავს ეს: პირველ მოქმედების შემდეგ სკამს ვეღარ შოულობ და იძულებული ხარ ფეხზე დადგე.

წარმოდგენას ხალხი ძალიან ცოტა დაესწრო. **ᲝᲖᲣᲠ—ᲔᲚᲘ.**

მუსულმანთა სცენის ისტორიული დღე. 9 ოქტომბერი 1910 წ. ძმურს სალამს ვუძღვნით და სიამოვნებით აღვნიშნავთ მუსულმანთა სცენის აღორძინების ისტორიულ დღეს—9 ოქტომბერს. ამ დღეს მუსულმანთა ერთმა მანდილოსანმა გაბედულად გადიხადა პირიდან რიდე და ჯერ პირველად (რაც კი კავკასიაში მუსულმანთა სცენა არსებობს) გამოელაპარაკა მელპომენის ტაძრიდან თავის თანამემამულეთ. ეს მანდილოსანი გახლდათ ახალგაზდა, შნოიანი შეხედულობის, ევროპიულ ტანისამოსში გამოწყობილი ქ-ნი კეკარჩინი (ფსევდონიმია და ნიშნავს მტრედს), რომელიც ასრულებდა „საადათას“ როლს, ქართულ თეატრში დადგმულს, ბ. ნ-ბ. ვეზიროვის ნ მოქ. დრამა „ფახრადინ“-ში.

ვისაცა სწამს კულტურა—ხელოვნების დიადი მნიშვნელობა ხალხთა ზნე-ჩვეულების და შემეცნების განსაკუთრებით-გასათნოებაში და ის როლი, რომელსაც თამაშობს ამ საქმეში მელპომენის ტაძარი—თეატრი,—იმას,—რომელი ეროვნებისაც გინდა იყოს იგი—არ შეიძლება არ ესიამოვნოს ესეთი წინ წადგომული ნაბიჯი კულტურის გზაზე ჩვენ მეზობელ მუსულმანების მიერ, იმ მუსულმანებისა, რომელთა მანდილოსნებს, ჯერ კიდევ ამ 5—10 წლის წინად არ შეეძლოთ პირახდილად დანახოდნენ თითქმის ნათესავ მამაკაცებსაც კი და აღნიშნულ 9 ოქტომბერს კი ქ-მა კეკარჩინმა, როგორც ნოეს მტრედმა, იმედი ჩაუსახა მუსულმანთა პროგრესიულ ელემენტებს და საძირკველი ჩაუყარა მუსულმანთა თეატრის ახალ ხანისა. პიესის პირველ მოქმედების გათავების შემდეგ, ტყუილად კი არ გადმოგვიანია ახალგაზრდობამ მრავალი ბარათები ზედ-წარწერით: „სალამი პირველ მერცხალს მუსულმანთა სცენისას ქ-ნს კეკარჩინსო“...

დიახ მუსულმანთა თეატრის აყვავების, პირველი მერცხალი იყო ქ. კეკარჩინი, რომელსაც მოჰყვება მეორე, მესამე და ისინი თვის მოსვლით აუწყებენ თავიანთ თანამემამულეთა ტურფა გაზაფხულს კულტურისას. კულტურის აყვავებას ხალხთა შორის ხომ დაუფასებელი სამსახურის გაწევა შეუძლია იმათ ერთმანეთთან დაალოვებაში, საერთო კავშირის შექმნაში.

ჩვენ, ქართველები, მთელი საუკუნეებით ვსცხოვრობდით და ისტორიული აუცილებლობა გვაიძულებს მოგავალშიაც ვიცხოვროთ ჩვენ მეზობელ მუსულმანებთან. ნუღარ გავიხსენებთ შავ მხარეებს ჩვენ საერთო წარსულისას, გათიშვისას, რასაც მრავალ შემთხვევაში ამწვავებდა, იმდენად არა ორ მეზობელ ხალხთა ინტერესების დაპირდაპირება, რამდენათაც მათზედ გიბატონებულ და გადაღებულ პირთა ჟინიანობა და პირადი ინტერესები. ჩვენ მომავალშიაც უნდა ხელი შევუწყოთ და გამოვძებნოთ მეტი საშუალება მეზობელ ხალხთან დასაკავშირებლად, დასაახოვებლად, მოქმედების საერთო ნიადაგის შესაქმნელად.

ჩვენ გვაქვს საერთო მიზანი, რომელსაც და გვიახლოვებს ის კულტურა-თვითშეგნება, რომლის ერთი გამოსახველია თეატრი. აი რატომ გვიხარია და ძმურს სალამს ვუგზავნით მუსულმანთა თეატრის აყვავების უტყუარს ნიშნებს.

სიტყვა ისეც გაგვიგძელდა და ამიტომაც მკითხველს თავს ადარ მოვაბეზრებთ პიესის შინაარსის და მოთამაშეთა ღირსება—ნაკლულოვნების დაწვრილებით გადმოცემით. ვიტყვით მხოლოდ, რომ პიესის შინაარსი აღებულია მუსულმანთა თანამედროვე ცხოვრებიდგან (მოქმედება სწარმოებს 1905 წელში—ყარაბაღში): მასში დაგმობილია იმათი ჩვეულება სისხლის აღებისა, რასაც უაზროთ ეწირება მრავალი უდანაშაულო მსხვერპლი.

პიესაში გამოყვანილი უმთავრესი მომქმედი პირი—სტუდენტი—ფახრადინ ბეგი (კაჩარლინსკი) მთელის თვისი ძალ-ღონით ებრძვის, როგორ უაზრობას სისხლის ძიებისას, ეგრედვე მრავალ სხვა ბნელ მხარეს მუსულმანთა ცხოვრებისას და თანამემამულეთ ეექადაგებს შეგნებულ-კულტურულ ცხოვრებისას, მაგრამ იგი როგორც **ჯერეულ მარტო ხელი,** ვერა სძლევს გარშემო საუკუნეებით გამეფებულს სიბნელეს და ბოლოს თვითვე მსხვერპლი ხდება სისხლის ძიებისა.

თვით პიესა, თუმცა [illegible] მუსულმანთა ცნობილ [illegible] ვეზიროვის მიერ, მაგრამ [illegible] ტად სუსტი დრამატიული ნაწარმოებია. თვით უმთავრეს მონაწილეთა თამაშიც სუსტობდა. კარგი იყო და მკრძნობიერადაც თამაშობდა მხოლოდ თვით ბ. კოჩარლინსკი (ფეხრადინ-ბეგი), რომელსაც ბევრი ნიშნები ეტყობა, რომ ომისგან შეიძლება კარგი მსახიობი დადგეს (ჯერ სულ ახალგაზრდა მოსწავლე ყმაწვილია). კარგ შთაბეჭდილებას ახდენდა ეგრეთვე გაბედული და თავისუფალი თამაში დებიუტანტის ქ-ნ საადატისა. ორი მსახიობი კაცი შეიდ ბეგ ხალილ ბეგოვი და სულთანოვი—ქალების როლს ასრულებდნენ, მაგრამ უკეთესი იქმნებოდა ის როლები სრულებით რომ გამოეტოვებინათ განსაკუთრებით ბ. სულთანოვის ბოხი, მამაკაცური ხმა და ტლანქი მიხვრა-მოხვრა ცივი წყალივით ესხმოდა მაყურებელს და ანელებდა ყოველგვარ ილიუზიას... მაგრამ ყველა ეს ნაკლი ადვილად ეპატივებათ, რადგანაც, ვიმეორებთ, თეატრი იმათში ჯერ ახლად იდგამს ფეხს და მემრმეც იმიტომ, რომ თითქმის ყველა მოთამაეი სცენის მოყვარენი იყვნენ და არა დახელოვნებული მსახიობნი.

Გ. Ბ—ᲪᲘᲮᲔᲚᲘ.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ძმათა ავსარქისოვების

ᲒᲐᲚᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲜᲔᲠᲒᲔᲗᲘ

მოიპოვება საზღვარ-გარეთისა, რუსეთისა და ადგილობრივ საუკეთესო ჯიშის ხეხილი.

კატალოგები იგზავნება მოთხოვნისანავე უსასყიდლოდ.

მისამართი: სად. სკრა, ამბერ-კავკასიის რკინის გზისა.

(15—55—12) **ᲐᲕᲡᲐᲠᲥᲘᲡᲝᲕᲘ**

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲥᲝᲜᲔᲚᲘ ᲛᲔᲦᲐᲠᲔ ᲘᲕᲐᲜᲔ Ს. Კ. ᲒᲣᲙᲐᲡᲝᲕᲘᲡᲘᲡ

● ᲒᲐᲛᲐᲒᲠᲘᲐᲜᲘ ●

ᲛᲔᲖᲝᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘ

10—103—9

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲐᲓᲒᲘᲚᲛᲬᲘᲡᲝ-ᲛᲐᲛᲣᲚᲝ ᲡᲐᲗ.-ᲐᲖᲜᲐᲣᲠᲝ

ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲝᲒᲐ

ამით აცხადებს, რომ ტფილისის განყოფილება ამა ბანკისა იმყოფება ქ. ტფილისში, სოლოლაკის ქუჩაზე, ცატუროვის სახლში № 10, სადაც ხდება ყოველივე აპერაციები ადგილ-მამულის დაგირავების შესახებ ამა ბანკში.

(1—137—1) დირექტორი **თავ. ᲑᲔᲣᲚᲐᲜ ᲬᲘᲠᲔᲗᲔᲚᲘ.**

ᲝᲠᲘ ᲬᲣᲕᲘᲚᲘ ᲞᲝᲣᲜᲢᲐ ᲓᲐ ᲛᲙᲕᲘᲓᲠᲘ ᲨᲔᲕᲠᲩᲘᲡ ᲢᲙᲐᲕᲘᲡ

ᲑᲐᲖᲐᲠᲘ Новостей ᲕᲐᲠᲨᲐᲕᲐ.

ᲛᲔᲝ-ᲚᲝᲓ ᲤᲔᲦᲡᲐᲪᲛᲔᲚᲘ

6 მ. ᲓᲐ 50 ᲙᲐᲞ.

1 ᲬᲣᲕᲘᲚᲘ ᲛᲐᲛᲐᲙᲐᲪᲘᲡᲐ ᲓᲐ 1 ᲬᲣᲕᲘᲚᲘ ᲥᲐᲚᲘᲡᲐ

ᲑᲔᲣᲠᲘ ᲔᲡ ᲒᲐᲡᲐᲒᲠᲐᲓ ᲔᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲣᲞᲘᲠᲐᲚᲓ ᲠᲗᲚᲘᲡᲐᲛᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲙᲘᲜᲔᲑᲔᲑᲘᲡ. ᲐᲛ ᲐᲖᲠᲘᲡ ᲒᲐᲡᲐᲒᲐᲗᲘᲚᲔᲑᲚᲐᲓ ᲒᲕᲒᲠᲬᲐᲓᲔᲑᲗ. ᲠᲗᲛ ᲒᲐᲓᲐᲣᲮᲓᲘᲗ 200 ᲗᲐᲜ. ᲯᲐᲠᲘᲗᲐᲛᲐᲡ ᲗᲐᲮ, ᲕᲘᲜᲪ ᲓᲐᲒᲕᲘᲛᲢᲘᲪᲘᲔᲑᲡ, ᲠᲗᲛ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘ 2 ᲬᲣᲕᲘᲚᲘ ᲤᲔᲦᲡᲐᲪᲛᲔᲚᲘ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚ ᲤᲐᲡᲐᲓ ᲐᲠᲐ ᲦᲘᲠᲡ. —ᲛᲘᲣᲬᲔᲓᲐᲕᲐᲓ ᲐᲛᲒᲕᲐᲠ ᲛᲪᲘᲠᲔ ᲤᲐᲡᲘᲡᲐ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲤᲔᲦᲡᲐᲪᲛᲔᲚᲘ ᲛᲬᲐᲓᲘᲐ ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲙᲕᲘᲓᲠᲘᲐᲓ ᲨᲔᲕᲠᲩᲘᲡ ᲡᲐᲐᲓᲒᲘᲚᲛᲬᲘᲡᲝᲕᲘᲡ ᲗᲘᲗᲝᲗ.

ᲡᲐᲐᲓᲒᲘᲚᲛᲬᲘᲡᲝᲕᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲙᲕᲘᲓᲠᲘᲐᲓ ᲨᲔᲕᲠᲩᲘᲡ ᲡᲐᲐᲓᲒᲘᲚᲛᲬᲘᲡᲝᲕᲘᲡ ᲗᲘᲗᲝᲗ.

ᲐᲛᲘᲠᲔᲑᲘ, ᲡᲐᲐᲓᲒᲘᲚᲛᲬᲘᲡᲝᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲗᲐ ᲨᲔᲛᲪᲛᲔᲚᲘ ᲞᲘᲠᲘ ᲨᲔᲒᲠᲣᲚᲘᲐ ᲛᲙᲕᲘᲓᲠᲘ ᲛᲐᲒ ᲑᲠᲭᲧᲕᲘᲐᲚᲐ ᲛᲘᲒᲠᲬᲚ ᲠᲑᲘᲚᲘ ᲢᲧᲐᲒᲘᲡᲐ ᲓᲣᲙᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲬᲧᲜᲠᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲠᲬᲧᲚᲘᲗ. ᲨᲔᲛᲪᲛᲔᲚᲘ ᲙᲐᲠᲒᲘ ᲓᲐ ᲛᲡᲒᲣᲤᲘ ᲡᲐᲑᲛᲐᲠᲔᲚᲐᲓ. ᲨᲔᲜᲐᲙᲒᲕᲗᲘᲡ ᲡᲬᲠᲐᲤᲐᲓ ᲐᲦᲡᲐᲠᲣᲚᲔᲑᲚᲐᲓ ᲒᲝᲜᲬᲛᲐᲒᲡᲐᲕᲜᲘᲗ ᲓᲐ ᲗᲐ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲔᲗ ᲬᲛᲐ ᲒᲐᲠᲛᲝᲛᲪᲕᲔᲚᲘᲗ ᲐᲜ ᲓᲐ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘ ᲤᲔᲦᲡᲐᲪᲛᲔᲚᲘᲡᲐ. ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲐ ᲡᲐᲐᲤᲮᲣᲚᲘ ᲢᲐᲠᲘᲤᲘᲗ ᲓᲐᲛᲙᲕᲔᲗᲘᲡ ᲬᲐᲠᲯᲘᲗ. ᲓᲐᲛᲬᲐᲓᲛᲑᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐᲣᲧᲝᲕᲜᲔᲑᲚᲘᲕ ᲒᲕᲬᲐᲕᲜᲘᲗ ᲤᲐᲡᲓᲐᲓᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲣᲔᲭᲕᲓ.—ᲪᲘᲛᲑᲘᲠᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲣᲐ ᲐᲖᲘᲘᲡ ᲡᲐᲛᲤᲚᲝᲑᲔᲚᲝᲨᲘ ᲗᲣ 2 ᲛᲐᲜᲐᲗᲘ ᲛᲔ ᲐᲠ ᲒᲐᲛᲝᲭᲘᲜᲕᲐᲙᲜᲐ (ᲛᲔᲘᲛᲚᲔᲑᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲗ) ᲛᲘᲜᲐᲙᲒᲕᲗᲘ ᲐᲠ ᲘᲥᲜᲔᲜᲐ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲣᲚᲘ.

ᲛᲡᲣᲠᲕᲔᲚᲜᲘ, ᲠᲗᲛᲔᲚᲜᲘᲪ ᲛᲐᲠᲗᲣ ᲔᲠᲗᲘ ᲬᲣᲕᲘᲚᲘᲡ ᲛᲙᲕᲘᲓᲠᲘᲡ ᲓᲐᲙᲕᲗᲐᲡ ᲘᲜᲔᲑᲔᲑᲘᲗ ᲥᲐᲚᲘᲡᲐᲡ ᲗᲣ ᲙᲐᲪᲘᲡᲐᲡ ᲘᲜᲔᲑᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲬᲔᲠᲘᲚᲘ; ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐ; ᲧᲐᲚᲑᲘ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ ᲛᲝᲛᲥᲛᲔᲓ ᲞᲘᲠᲗᲐ ᲭᲐᲓᲔᲑᲡ ᲧᲐᲚᲑᲡ ᲤᲡᲘᲮᲝᲚᲝᲒᲘᲣᲠ ᲛᲝᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲡ. ᲧᲐᲚᲑᲡ ᲛᲝᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲖᲔ ᲓᲠᲐᲛᲐᲢᲘᲣᲚ ᲔᲚᲔᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲒᲐᲫᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲐ ᲙᲘ ᲧᲝᲕᲚᲐᲓ ᲨᲔᲣᲫᲚᲔᲑᲔᲚᲘᲐ. ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲡᲪᲔᲜᲐ ᲠᲝᲛ ᲐᲠ ᲧᲝᲤᲘᲚᲘᲧᲝ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲘᲡᲢᲔᲠᲘᲣᲚ ᲛᲐᲧᲣᲠᲔᲑᲔᲚᲖᲔ ᲗᲣ ᲛᲝᲐᲮᲓᲔᲜᲡ ᲨᲗᲐᲑᲔᲭᲓᲘᲚᲔᲑᲐᲡ, ᲞᲘᲔᲡᲐ ᲙᲝᲛᲔᲓᲘᲐᲡ ᲣᲤᲠᲝ ᲓᲐᲔᲛᲡᲒᲐᲕᲡᲔᲑᲝᲓᲐ, ᲕᲘᲓᲠᲔ ᲓᲠᲐᲛᲐᲡ.

ᲞᲘᲔᲡᲘᲡ ᲡᲘᲡᲣᲢᲔᲡ ᲖᲔᲓ ᲓᲐᲔᲠᲗᲝᲗ ᲡᲘᲡᲣᲡᲢᲔ ᲗᲐᲛᲐᲨᲝᲑᲘᲡ. ᲧᲕᲔᲚᲐᲡ ᲠᲐᲚᲐᲪ ᲣᲒᲣᲚᲝᲑᲐ ᲔᲢᲧᲝᲑᲝᲓᲐ. ᲗᲘᲗᲘᲥᲝᲡ ᲓᲐᲡᲐᲫᲘᲜᲔᲑᲚᲐᲓ ᲔᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲐᲜᲝ. ᲠᲝᲚᲘ ᲐᲠᲪ ᲔᲠᲗᲛᲐ ᲐᲠ ᲘᲪᲝ.

ᲝᲖᲣᲠᲒᲔᲗᲘ. როგორც იქნა გაეღირსა ერთი წარმოდგენის დადგმა.

შაბათ, 2 ოქტომბერს, ალ. ჯაყელის რეჟისორობით წარმოდგენილ იქნა „ბატონი და ყმა“, დრამა 3 მოქ. თ. დადიანისა. წარმოდგენამ საზოგადოთ, გვარიანად ჩაიარა. კარგები იყვნენ—ალ. ჯაყელი (გაბრო) გ. კვაშალი (პეტია) და ყ. ქარცივაძე (დათიკო).

შემდეგ ითამაშეს „თაიგული“ ვოდ. ერთ მოქ. ქუთათელაძისა. აქ საუცხოოდ შეასრულა მოსამსახურის როლი ა. ჯაყელმა დანარჩენ არტისტებზე მხოლოდ ჩვეულებრივი სიტყვა ითქმის: „ანსაბლს ხელს უწყობდნენ“.

ორიოდე სიტყვა დასოწრეებზე: მოქმედების დროს ხშირად ისე დაიყვირებნენ ხოლმე ხმა მაღლა: რომ გეგონება ვიღაც მხეცი შაპოიჭაო.

დროა საზოგადოება შეეჩვიოს თეატრში თავის დაჭერას, როგორც ეს წესი და რიგია.

საჭიროა ზომები იქმნას შიდებული, რომ ყველა თავის ადგილზე იჯდეს, ამა ერთი მითხარით რასა ჰგავს ეს: პირველ მოქმედების შემდეგ სკამს ვეღარ შოულობ და იძულებული ხარ ფეხზე დადგე.

წარმოდგენას ხალხი ძალიან ცოტა დაესწრო. **ᲝᲖᲣᲠ—ᲔᲚᲘ.**

ᲛᲣᲡᲣᲚᲛᲐᲜᲗᲐ ᲡᲪᲔᲜᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔ. 9 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ 1910 Წ. ძმურს სალამს ვუძღვნით და სიამოვნებით აღვნიშნავთ მუსულმანთა სცენის აღორძინების ისტორიულ დღეს—9 ოქტომბერს. ამ დღეს მუსულმანთა ერთმა მანდილოსანმა გაბედულად გადიხადა პირიდან რიდე და ჯერ პირველად (რაც კი კავკასიაში მუსულმანთა სცენა არსებობს) გამოელაპარაკა მელპომენის ტაძრიდან თავის თანამემამულეთ. ეს მანდილოსანი გახლდათ ახალგაზდა, შნოიანი შეხედულობის, ევროპიულ ტანისამოსში გამოწყობილი ქ-ნი კეკარჩინი (ფსევდონიმია და ნიშნავს მტრედს), რომელიც ასრულებდა „საადათას“ როლს, ქართულ თეატრში დადგმულს, ბ. ნ-ბ. ვეზიროვის ნ მოქ. დრამა „ფახრადინ“-ში.

ვისაცა სწამს კულტურა—ხელოვნების დიადი მნიშვნელობა ხალხთა ზნე-ჩვეულების და შემეცნების განსაკუთრებით-გასათნოებაში და ის როლი, რომელსაც თამაშობს ამ საქმეში მელპომენის ტაძარი—თეატრი,—იმას,—რომელი ეროვნებისაც გინდა იყოს იგი—არ შეიძლება არ ესიამოვნოს ესეთი წინ წადგომული ნაბიჯი კულტურის გზაზე ჩვენ მეზობელ მუსულმანების მიერ, იმ მუსულმანებისა, რომელთა მანდილოსნებს, ჯერ კიდევ ამ 5—10 წლის წინად არ შეეძლოთ პირახდილად დანახოდნენ თითქმის ნათესავ მამაკაცებსაც კი და აღნიშნულ 9 ოქტომბერს კი ქ-მა კეკარჩინმა, როგორც ნოეს მტრედმა, იმედი ჩაუსახა მუსულმანთა პროგრესიულ ელემენტებს და საძირკველი ჩაუყარა მუსულმანთა თეატრის ახალ ხანისა. პიესის პირველ მოქმედების გათავების შემდეგ, ტყუილად კი არ გადმოგვიანია ახალგაზრდობამ მრავალი ბარათები ზედ-წარწერით: „სალამი პირველ მერცხალს მუსულმანთა სცენისას ქ-ნს კეკარჩინსო“...

ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ-ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲛᲚᲘ ᲘᲠᲘᲓᲘᲝᲜ ᲡᲝᲜᲦᲣᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲛᲑᲐ „ᲮᲘᲜᲐᲚᲚᲘ“ ᲠᲣᲡᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ № 3